

Hind 17 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

12 1999

**KES ON
NAHK SARV?**

**SALAE LUKAD
AUTOVIKTORIIN
SKAUDID
MOEASJAD
JÕULUSALME**

Mary Poppins pöördub alati oma armsate sõprade juurde tagasi!

Hanna-Liina telesaatemisel tundsid sõbratarid ühtaegu rõõmu ja kurbust.

HEA UUDIS!
Eve Viilup, kellega Hanna-Liina hoiab telefonitsi ühendust, teatas, et meie lauljataril läheb uues koolis **VÄGA HÄSTI**, jõuludeks jõuab ta korraks kojugi tulla!

LAULULINNUD LÄKSID LÕUNASSE, HANNA-LIINA AMEERIKASSE

Sellel sügisel sai ETV tütarlastekoor sõnumi, mis valmistas tüdrukutele ühtaegu nii rõõmu kui kurbust. Rõõmu tegi kõigile muusikasõpradele see, et Hanna-Liina Vösa, kevadel Viimsi Keskkooli lõpetanud nooruke lauljatar, pääses EESTLASTEST ESIMESENA õppima Broadwayl asuvasse Ameerika Muusika- ja Draamaakadeemiasse. Kurvastama pani aga teadmine, et üks ilusa hääle, sooja südame ja särava naeratu-sega sõbratar läheb nüüd pikaks ajaks – kes teab, võib-olla ka päriseks – kaugele maale...

HANNA-LIINA,
kes on naeratanud
lugejaile nii Hea Lapse
esi- kui tagakaanelt,
jättis meie sõpradele
ja sugulastele
järgmise sõnumi:

Hea lapse
sõpradele!

Olge alati hästi
spaid lapseid
ja laulge ikka
ikka...

Halli-kalli
Hanna-
Liina

Päkapikupõnni mure

Õues lund ei saja veel,
jõuluvanal kurb on meel.
Lumeveskil tiib on vaga,
veskimees veel ikka magab...

Tahaks lund, tahaks lund,
päkapikupõnn nüüd kurvasab.
"Tahaks lund, tahaks lund!"
ka lapsed väga paluvad.

Et ei tekiks nutust loiku,
võtab päkapikk end kokku,
läheb veskimeest kaema ta.
Oh aeg, ta jäänud magama!

Päkapikk näeb nurgas harja,
miks ta seal küll ennast varjab?
Ärkas veskimees ja ehmus:
"Kas siis lund ei ole tehtud?"

Nüüd ruttu parandame vea,
mind aita, palun, ole hea!
Veskitiival hoogu anna,
aita lund mul kotti panna!"

Ja sajab lund ja sajab lund.
Päkapikk nüüd rõõmustab.
Ja sajab lund, ja sajab lund,
jõulumees, sa kiirusta!

Annika Truust
Kaiu põhikoolist

Pildi joonistas Kirke

Kommid

On ilus varahommik,
lumigi on maas.
Mul püksitaskus kommid,
ning põrandalgi maas.
Need andis mulle ema,
kes eile palka sai.
Nii armas mulle tema
kui suhkrumooši sai.

Kaarel Johannes
Järveotsa gümnaasiumist

**Hea Laps tänab
Kultuurkapitali ja
Päevaleht Kaleva fondi!**

Ajakiri Hea Laps
ilmub kord kuus,
tellimisindeks on 00552
ISSN 1406-3441

Väljaandja:
Mittetulundusühing "Hea Laps"
Harju 1, 10146 Tallinn
Tel. 631 44 28

Toimetaja LEELO TUNGAL
Levijuht BRITTA KORŽETS
Kujundaja VIVIKA KALT
Esikaanel: Ülle Meistri joonistus

←... ja roheline Taani kiisu

↓ *Manchestereri tiibkass...*

KASS SIRUTAB TIIBU

1975.

aastal avaldas ajaleht "Manchester Evening News" hämmastava foto ühe kohaliku ehitusfirma laoplatsil juba aastaid elutsenud kassist. Eriskummaline oli tema juures see, et tema seljal olid selgesti näha kaks pikka hatust tiiba, mida ta ajaleheartikli väitel olevat suutnud ka sirgu ajada, seejuures küll lendu tõusmata.

Manchestereri tiibkass pole sugugi ainus omalaadne, ent esialgu oli taoliste tiivakeste teke tõeliseks mõistatuseks. Nagu nüüd on selgunud, põhjustab sellist nähtust haigus nimega kasside nahaasteenia, mis muudab looma naha ebanormaalselt venivaks, seda eriti seljal ja tur-

jal, mistõttu see moodustab mõnikord pikad tiivakujulised karvaga kaetud voldid, ja kui neis leidub piisavalt lihaskiude, võib loom neid vabalt üles tõsta ja alla lasta. Mõne lausa ettekujutamatu ime leiab vahel niisiis päris koduõuelt...

Noor ja... roheline!

1995. aasta sügisel leidis Pia Bischoff Loode-Taanis asuva Dybvadi linnakese lähedal asuvast küünist umbes kahekuuse kodutu kassipoja. Loomakest lähemalt silmitsedes ei tahtnud naine algul oma silmi uskuda. Kassipoja karv ja küüned olid üleni erkrohelised! Pia viis veidra leidlooma koju ja üritas teda vanis puhtaks küürida, ent see oli tulu- tu vaev. Kiisu karva uurinud loomaa- arstid ja Kopenhaageni ülikooli

haigla asjatundjad leidsid, et kassipoeg oli seda värvi tõenäoliselt juba sündides, sest tema karvu kattev rohekas vasekiht ulatus iga karva ot- sast kuni selle nääpsuni.

Puhas müstika? Sugugi mitte. Tegu võis olla kas geenimutatsiooniga või – mis veelgi tõenäolisem – sellega, et kassipoeg (või tema tiine ema) oli puutunud kokku vasega saastunud veega ja seda korduvalt joonud. Rohkemat polnudki tarvis. Mõned aastad tagasi pidid ühe Lõuna-Rootsi linna blondid naiskodanikud peeg- lisse vaadates ennast surnuks ehma- tama – nad olid läinud üleöö peast mitte halliks, vaid rohelisteks! Asja uurides selgus, et taolise kunnatu muutuse põhjuseks oli söövitunud vasktorudest võetud joogivesi.

Martin Kivimets

Salmike sajandi alguseks

Uus sajand tuleb – väravad on valla...

On laste peas kõik äkki pilla-palla:
uus aastanumber paistab suisa hull –
ees 2, seejärel järjest null-null-null...

Kas võib see aasta tulla mõnus, lahe,
mis lõpeb nulliga – ja kohe paneb “kahe”?

Oh õps, eks või Sa järeldada siit:
sel aastal peaksid kasutama “viit”
veel rohkem, kui Sa seda tegid varem
sest uuel sajandil Sa oled veelgi parem!

Leelo Tungal

Päkapikk ja Pikapäkk

Elasid kord kaks päkapikku, ühe nimi oli Päkapikk ja teise nimi Pikapäkk. Nad küpsetasid saiu ja elasid kännujuure all.

Metsas elas veel tont, kes käis salaja Päkapiku ja Pikapäka saiu näppamas.

Ühel päeval läksid päkapikud saiakesi laste uste taha panema, aga tont jälitas neid. Kui päkapikud koju läksid, siis näppas tont saiakesed ära. Kui päkapikud sellest teada said, küpsetasid nad tondi jaoks suure saia, mille sisse panid sinepit, pipart, soola ja püssirohtu. Nad panid saia metsa kännu otsa ja ise läksid ära. Siis tuli tont ja hakkas saia mugima. Mugis ja mugis, kuni lendas õhku – pahhhh!

Nüüd küpsetavad Päkapikk ja Pikapäkk saiakesi ainult laste jaoks. Kui nad surnud pole, siis küpsetavad nad praegugi!

Ervin Ševtšuk
Jõgeva ühisgümnaasiumi V-a klassist

Minu unistuste maailm

Minu unistuste maailm on tegelikult saar. Sellel saarel on ilusad liivarannad, näiteks nagu Miami rand. Poolsaarel asub vihmamets, kus on palju erinevat liiki loomi. Kindlasti on seal palju ahve, kes vahel põikavad sisse mõnda väikelinna. Seal on ka palju banaani- ja apelsinipuid. Kohalikud talupidajad kasvatavad viinamarju, käsitöölised teevad kauneid korve ning väga ilusaid rahvariideid. Rahvariided on sädelevad. Minu unistuste saare nimi on Unbalana. Seal on sellised inimesed, kes sünnivad targana. Unbalana kuningas Unbala on surematu ning tema järgi sai saar ka oma nime. Saare keskel on marmorloss, kus on hii-gelsuur kontsertsaal, kus kuningas peab balle ning muid pidusid. Unbalana teedel sõidetakse ainult jalgrataste ja hobustega. Saarel ei ole ühtki varast ega upsakat inimest, sest kõik halvad inimesed viiakse iseloomuravile.

Sellega ma loodan, et saite ülevaate minu unistuste saarest.

Kersti Viljamaa Tuudi algkoolist

Minu jõulusalm jõuluvanale

Kui möödunud on soe suvi
ja kooli vastu tunnen huvi,
siis mõtted jõuludel on mul
ja jõuluvana tulekul.

Mis tegin sellel aastal head?
Ma murran oma väikest pead.
Koolitööd ma tegin hästi –
nõnda, nagu koolis kästi.

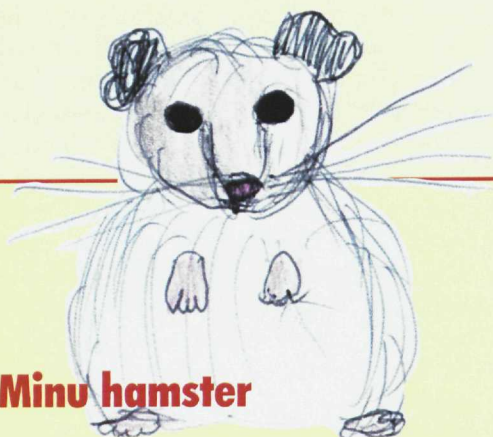
Suvel käisin tihti meres,
kõige rohkem oma peres.
Reisisin ja nägin palju,
sõpradega tegin palju.

Nii mööduski see aasta mul
ja juba uus on tulekul.
Nüüd ootan sind ma, jõuluvana,
vast külastad ka meie maja?

Su tulek palju rõõmu toob
ja jõulumeeleolu loob.
Ja nagu ikka loodan ma,
et kingitusi tood mul sa.

Katrin Talvik Rapla
ühisgümnaasiumi IV-a klassist

Tere, loom!

Minu hamster

NIMI: Nuuks, hüdnimed Tommy, Nунnu,

Melkiseedik, Pesukaru, Mammu, Nupsu

TÕUG: angoora hamster

VÄRVUS: valge, pruuni peaga

SUGU: isane

SILMADE VÄRVUS: must

NAISIDEAAL: valge, koheva karvaga hamster

PARIM MINUS: olen armas

ning hea iseloomuga

HALVIM MINUS: kolistan öö läbi

LEMMIKTOIT: seemned, puu- ja juurviljad

LEMMIKJOOK: vesi

MULLE MEELDIB sõpradega mängida,

rattas joosta ja magada

EI MEELDI: kui mind liiga palju väntsutatakse

SOOV FÄNNIDELE: kassi lähenedes

hoidke puuriuks kinni!

Nuuksu jutu kirjutas üles

Thea Viks Tallinnast

Tere, Triibu-Liine!

Tahan rääkida oma väikesest sõbrast, kes on ka meie pere liige. See on viirpapagoi nimega Bella. Ta pole tavaline viirpapagoi, sest tavalised ei räägi nii palju sõnu ja lauseid kui Bella ja ei söö vorsti, kalapulki ega koorega tomatit. Bella elab oma puuris, kuid võib lennata ka korteris ringi. Hommikusöögi ajal on ta minu õlal ja ootab, mida ma talle laualt pakun. Vahel istub ta ka ema või isa õlale ja alustab juttu, kus kasutab nii uusi kui vanu õpitud sõnu.

Ma oskan Bellat papagoide keeles enda juurde kutsuda. Ta lendab siis kohe kohale.

Ma kirjutasin Bellale luuletuse:

Bella välja,
Beki-Bella,
uksed valla,
trilla-tralla!

Bella õppiski selle pähe, ainult et read lähevad segi. Nüüd juba Bella eriti õpetust ei vaja, ta ainult kuulab meie juttu pealt ja hiljem kordab sõnu ja lauseid.

Varem arvasin, et viirpapagoid on küll ilusad, aga igavad. Nüüd ma nii ei arva. Viirpapagoi on parim lemmikloom!

Elen Pärt Tartust

NIMI: Ann Margit Sepp

HÜÜDNIMI: Mannu

SÜNNIPÄEV: 6. august 1992

KOOL: Tallinna

Prantsuse Lütseum

MEELDIB: kool ja õppimine

EI MEELDI: vend

LEMMIKAJAKIRJAD: Hea Laps

ja Miki-Hiir

LEMMIKBÄND: ABBA,

Spice Girls

LEMMIKLAULJA: B. Spears

NIMI: Merilin Männamäe

VANUS: 9 aastane

KOOL: Kohtla-Järve Eesti

gümnaasium, 3. c klass

KODULOOM: koerad Džoki ja Roi,

hamster Nöpsnina

LEMMIKAJAKIRJAD: Hea Laps,

X ja Stiina

LEMMIKRAAMAT: "Kuulsad paigad"

LEMMIKBÄND: Five, Scooter,

Backstreet Boys

LEMMIKFILM: "Politseakadeemia 5"

LEMMIKSERIAAL: "Unistajad",

"Õigus armastusele"

UNISTUS: Saada lauljaks

või moekunstnikuks

**SÄAGEM
TUTTAVAKS,
SÕBRAD
JA SUGULASED!**

Minu suurim sõber Boiga tahtis väga, et ma temast ankeedi teeksin. Mis mul muud üle jäi, istusime koos laua taha ja hakkasime kirjutama.

NIMI: Boiga, hüüdnimi Bugi

TÕUG: kõige tavalisem kõuts

VÄLIMUS: suured rohelised silmad, valged sokid, paks pugu, valge krae

HOBID: varvaste krabamine, kolistamine, kolamine

SUURIM ÕNNETUS: V korruselt alla kukkumine (5 korda!)

KARDAB: tolmuimejat, pesumasinat

EI SALLI: kui teda vastukarva kammitakse

SUURIM SÕBER: mina (ja mänguhiir ka mõningal määral)

HALB HARJUMUS: ennast tühjas vannis pesemas käia, lindudele akna tagant lõugu laksutada

NALJAKAS: hommikul ärgates ja süüa küsides on tal hääl ära ja ta ei saa aru, miks hääl välja ei tule.

PLUSSID: fotogeeniline, painduv, tark, lustakas

MIINUS: liiga madal hääl (mäoo!)

IIDOL: Arnold Schwarzenegger

Liis Lass Tallinnast

Merisiga Juku

Mul merisiga Juku, kel hüüdnimeks Puku. Ta on vahel väga õel ja ta hammas on kui nõel.

NIMI: Juku

SUGU: isane

VANUS: 2aastane

VÄRVUS: pruun, must, valge

SÖÖB: kapsast, heina, porgandit jms

LEMMIKTEGEVUS: ruigamine

EI MEELDI: kui koer kiusab

MEEDLIB: olla süles

SOOVITUS TEISTELE MERISIGADELE: hoidke ennast nende haukuvate asjade eest! Peale merisea on mul veel koer Bella (emane)!

Eleri Toover Tartust

Tere, Hea Laps!

Saadan nüüd oma hamstri andmed!

Triinu Siller Tartust

NIMI: Tiki, hüüdnimi Kallike

TÕUG: kuldhamster

SÜNNIAEG: 28. 05.1988

VÄRVUS: hall, pruun, oranž, valge

PEREKONNASEIS: vallaline

HARRASTUSED: magamine, puurilaes rippumine

LEMMIKTOIT: hamstritoit ja kõik,

mis on värske ja looduslik

LEMMIKJOOK: vesi

PARIM MINUS: olen armas!

HALVIM MINUS: ?

SOOV FÄNNIDELE: Olge armsad nagu minagi!

JUSSI KODULEHEKÜLG

NIMI: Juss

TÕUG: käabusküülik

VÄRVUS: hallikaspruun

VANUS: 10 kuud

LEMMIKTEGEVUS: jooksmine

SÕBRAD: Miisi ja Muki

LEMMIKTOIT: võilillelehed ja juust

SUURIM MIINUS: hammustan!

SUURIM PLUSS: olen nunnul!

SOOV FÄNNIDELE: Olge

ikka tublid!

OMANIK: Annika Kiili Tartust

Kui küsitakse,
mis on jõulud, siis on
esimene vastus kindlasti:
Jeesuse sünnipäev.

MIS ON JÕULUD?

Jeesuse sünnipäev jah, aga nii sõna kui ka pühad ise olid Eestis tuntud juba enne, kui siia jõudis ristiusk. See oli vana pühjamaade valguse võidu püha JÕUL, JUUL, mida tähistati talvise pööripäeva ajal.

Tallinnas pühitseti seda veel XVI sajandil toomapäeval, 21. detsembril, mis langeb kokku talvise pööripäevaga. Siis tulid Mustpeade vennaskonna liikmed rongkäigus, kuusk ees, Raekoja väljakule, panid seal kuuse püsti, laulsid ja tantsisid selle ümber, ja siis süütasid kuuse ning põletasid selle pidulikult valguse võidu auks, nagu oli Põhjamaadel vanast ajast kombeks.

Hiljem see traditsioon kadus, sest seda peeti vanaks paganlikuks kombeks. Valguse võidu püha kanti siis üle Jeesuse sünnipäevale ja ühendati sellega. Sinna kanti üle ka mitmed vanad kombesid.

Kõigepealt kuusk. Selle austamine ei saanud tulla ristiusuga, sest seal, kus ristiusk oma alguse sai, ei olegi kuuske. Põhjamaades aga peetakse kuuske – igihaljast ja igikestvat okaspuud – ka valguse kestvuse ja jõu sümboliks. Seda, et just IGIHALJAS OKASPUU on selle püha sümbol, näitab, muide, ka see, et seal, kus kuused ei kasvanud, võis selleks sümboliks olla mõni

teine okaspuu. Saaremaal, Pöides, kasutati kuuse asemel näiteks kadakat.

Tule tegemine ja küünalde põletamine on meil iidne komme. Sellega austati ja võib-olla ka toetati valguse võitu. Nüüd on see sulanud kokku Jeesuse sünnipäevaga. Tänapäeval süüdatakse valguse võidu auks küünlad just nimelt Jeesuse sünnipäeval.

Ning lõpuks ei olegi ehk paha valguse püha pidamine mõni päev hiljem. Jõulud on aeg, millal võib juba märgata, et päev läheb pikemaks, valgus on pimedust võitmas!

Kas ka iidsetel aegadel vahetasid inimesed omavahel kingitusi valguse võidu auks, selle kohta ei ole kindlaid andmeid. Küll on aga teada, et varasematel aegadel oli talurahva jõulumeheks sooja kasuka ja sooja karvamütsiga põhjavana. Soe kasukas ja see, et nüüdki peetakse jõuluvana koduks Soomemaad, viitab aga sellele, et seegi komme on vana ja pärineb kristluse eelsest ajast.

Nõnda on jõulud siis ühelt poolt valguse, teiselt poolt kristluse kaudu headuse võidu pühad.

Pühitseme neid siis headuse valguses!

Voldemar Miller

PÄKAPIKKUDE MILLENNIUMILUGU

Kui teie klassil, rühmal või ringil on juba selgeks õpitud hulk traditsioonilisi ettekandeid – lumehelbekeste tants, koorilaulud jms, kuid te ei tea veel, kuidas neid ritta sättida, siis võiksite proovida neid põimida sellesse väikesesse jõulutükki, mille tegevus toimub jõulumaal. Laval on kuusk ja üks, mis viib jõuluvana majja.

LUMEHELBEKESED (tantsivad oma tantsu ära ning lahkuvad.)

I ja II PÄKAPIKK (väljuvad majast ja jäävad ehmunult seisma).

I PÄKAPIKK: Oh sina jõulusokk! Jälle on need lumehelbekesed siin tantsimas käinud ja tee lumme matnud! Kähku tööle, vennas! (Haarab seina najalt ühe luua ja ulatab teise II päkapikule.) Laseme kätel kähku käia – millennium ju tulekul!

II PÄKAPIKK (luuaga teed pühkides): Oeh, ma kardan, et seda teed me millenniumi tulekuks lumest puhtaks küll ei saa!

III PÄKAPIKK (tuleb majast): Nii, nüüd on kõik laste kingid kottidesse pakitud – lõpuks ometi saab natuke hinge tõmmata!

I PÄKAPIKK: Pole siin mingit puhkust – jõuluvana ütles, et millennium on tulekul ja selleks puhuks peab kõik siin Jõulumaal tip-top korras olema!

III PÄKAPIKK: Millennium? Mis loom see on?

II PÄKAPIKK: Ma täpselt ei tea, aga arvatavasti on ta hirmus range – jõuluvanagi näib teda pelgavat! Tema tulekuks peab tee olema lumest puhas ja kõigil laulud peas!

III PÄKAPIKK (värisedes): Prr-rr! Mina kardan! Mitmel lapsel lähevad ju veel laulusõnad segi! (Hüüab.) Lapsed, kähku siia!

LASTEKOOR (tuleb rutates lavale): Kes meid kutsus? Mis juhtus? Kas pidu juba peal?

I ja II PÄKAPIKK: Millennium on tulekul!

III PÄKAPIKK: Ja ta võib hammustada kõiki, kellel laulud peas pole! Võtame kähku kõik ettekanded läbi!

LASTEKOOR (esitab kaks-kolm laulu).

VÄIKE TÜDRUK KOORIST: Ega see hammustaja nüüd meid ei puutu?

I PÄKAPIKK: Sina esinesid hästi ja üldse polnud laulmisel väga vigagi!

II PÄKAPIKK: Aga ma ei kuulnud aplausi! (Publikule.) Kui teile meeldis, siis plaksutage, eks?

III PÄKAPIKK: Olgu, kooriga võib rahule jääda. Aga mul on väike hirm rahvatantsijate pärast – minu meeles läheb neil vahel samm segi...

I PÄKAPIKK: Mis siis, kui see millennium keelab rahva-

tantsud ära? Tänapäeval ei või iial teada.

II PÄKAPIKK: Mis muud, kui vaatame tantsud üle! Rahvatantsijad, astuge esile!

RAHVATANTSURÜHM (esineb).

I PÄKAPIKK: Millennium peaks nendega ka vist rahule jääma. Tehku ise järele!

II PÄKAPIKK: Aga salmilugejad tuleks ka üle vaadata. Kui mõnel lähevad riimid sassi, siis on kuri karjas. Millennium tuleb suure vitsaga!...

III PÄKAPIKK: Etlejad, võtke järjekorda! Päkapikuonud tahavad teada, mida te oskate! Ja kui mõni tahab ihuüksi laulda, siis on ka viimane aeg proovi teha!

DEKLAMEERIJAD ja LAULJAD esinevad.

I PÄKAPIKK: No kui sel millenniumil just kivist süda ei ole, siis peaks ta rahule jääma!

II PÄKAPIKK: Jah, aga meie ise? Mis ta meiega teha võib?

III PÄKAPIKK: Oi-oi, mina vägivalda ei kannata! Mina poen kuuse alla peitu!

I PÄKAPIKK: Aga proovime meie talle kolmekesi korraga esineda? Kolm päkapikku annab ühe poisi mõõdu välja küll!

PÄKAPIKUD (laulavad): Me kolmekesi tuleme präänikutemaalt...

Samal ajal on mõned lumehelbekesedki lavale saabunud ja hõljuvad laulu taktis kaasa.

I PÄKAPIKK (laulu lõppedes): Appi, jälle lumehelbed platsis!

II PÄKAPIKK: Poisid, luuad pihku! Millennium lumist teed ei kannata!

PÄKAPIKUD (hakkavad kiljuvaid lumehelbekesi luudadega taga ajama, tekib suur segadus).

JÕULUVANA (tuleb, kott seljas): Tere, tere kõigile! Kas siin on ka head lapsed! Oi-oi, päkapikud, kas teil häbi pole!

PÄKAPIKUD: Jõuluvana!

I PÄKAPIKK: Me kardame millenniumi tulekut – näe, helbekesed ajavad kõik tee jälle lund täis, ja millennium võib meile selle eest kere peale anda!

I LUMEHELBEKE: Kas on tõsi, et millennium hammustab?

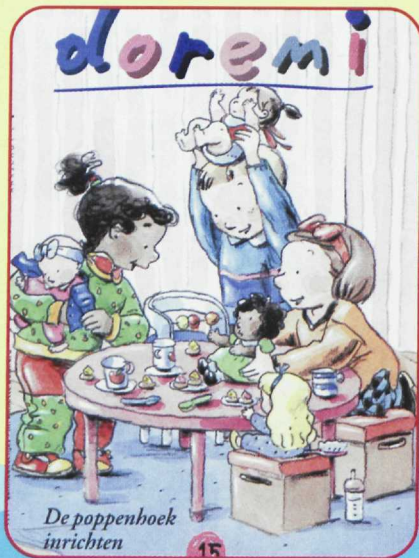
II LUMEHELBEKE: Ja kas tal on vitsad kaasas?

JÕULUVANA: Kallid sõbrad – millennium tähendab aastatuhande vahetust! Kõigile headele lastele toob ta ainult head! Nii, nagu minagi!

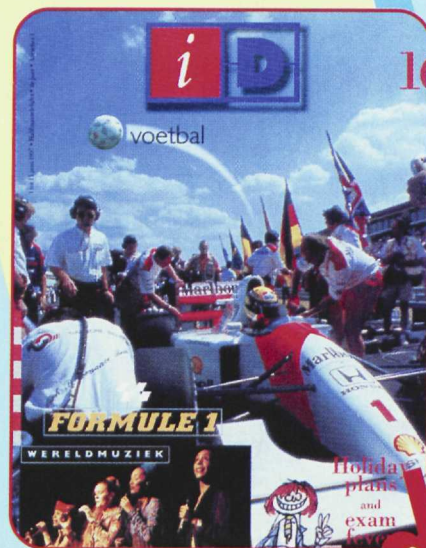
PÄKAPIKUD: Hurraa! Lapsed, kähku jõuluvana juurde! Millenniumi pole vaja karta!

LASTEKOOR (laulab veel ühe laulu, siis järgneb kingituste jagamine).

Tere, Flandria!

Niipea, kui Gutenberg oli leiutanud trükitehnika, sai Flandriast tuntud trüki- ja kirjastamiskeskus. Raamatuid trükiti Leuvenis (loe: Löövenis), Aalstis ja Antwerpenis. Ja trükitakse tänapäevani.

Flaami lapsed on pepuli võis!*

Mis kirjasaõna puudutab, siis selles suhtes saavad flaamlased võimaldada palju enam kui eestlased. IGAL FLAAMI PÖNGERJALE tuleb KORD NÄDALAS postiga koju oma ajakiri – kolmeaastasele kolmeaastaste oma, kümneaastasele tema vanusele sobiv, ja nii kuni keskkoolini välja! Müügikioskist flaami lasteajakirja naljalt osta ei õnnestu, sest seda seal lihtsalt ei ole. Enamasti. Vabamüüki sedasorti väljaanded peaaegu ei jõua, sest neid trükitakse täpisealt nii palju, kui neid on tellitud, ja kõik lähevad postiga otse kodudesse.

Päris pisikestele põnnidele mõel-

dud ajakiri on DOPIDO, suuremad – nelja- kuni kuueaastased – loevad DOREMI-d. ZONNENKIND ehk Päikeselaps on kirjutatud esimese ja teise klassi õpilastele, ZONNENSTRAALI – Päikesekiirt – loevad kolmas ja neljas klass. ZONNENLANDI ehk sedakorda Päikesemaad tellivad viies ja kuues klass, veelgi vanematele pakutakse ajakirja iD. Suur hulk lastele mõeldud ajakirjadest antakse välja kirjastuses Averbode – see on üks Flaamimaa kohanimedest.

Kuna Belgia on jaotatud kaheks erinevat keelt kõnelevaks osaks, siis ilmub seal ka lasteajakirju kahes keeles. Prantsuskeelseid lasteajakirju on kuus ja hollandikeelseid üheks. Kadedaks teeb, eks ju? Kokku ilmub IGAL NÄDALAL 500 000 eksemplari lasteajakirjandust. Ja ajakirju tellitakse kõikidesse koolidesse – neil vähestel, kellele ajakiri koju ei tule, on seda võimalik koolis lugeda.

Lisaks ajakirjadele ilmub enamikus Flandria päevalehtest kord nädalas ka lastelisa, mis on vormi poolest nagu ajakiri – igal nädalal 4 - 8 lehekülge. Seal ilmuvad lood lasteüritustest, koomiksid, ülevaated linastuvatest filmidest ja ilmutavatest raamatutest. On olemas ka paar päris koomiksiajakirja.

Palju trükitakse ka lasteraamatuid. Flandrias on kümnekond kirjastust, mis annavad välja üksnes lastele ja noortele mõeldud raamatuid. Flaami lasteni jõuab väga suur hulk hollandikeelset lastekirjandust, sest seda avaldatakse lisaks mainitud kümnele Flandria kirjastusele ka naabermaal Hollandis, kus on poole rohkem hollandi keele kõnelejaid. Ja järelikult ka mitu korda rohkem raamatukirjastusi.

Ilvi Liive

* Ära nüüd, armas lugeja, pealkirjas öeldud lauset sõna-sõnalt võta: flaamlased ütlevad nii viisi nende kohta, kellel on elus vedanud.

KIRIKUD KOHTUVAD MAALIL

Kas tead, et Tallinnas asuv Oleviste kirik oli kunagi maailma kõrgeim ehitis? Millal?

Nojah, sellest on ikka natuke aega möödas – 159 meetri kõrgune tornikiiver paigutati pühakojale 1500. aasta paiku. Kirik ise oli ürikute andmetel olemas juba 1267. aastal, kuid missugune ta siis välja nägi, pole teada. Seda Norra kuningale Pühale Olavile pühitsetud kirikut on tabanud mitmed põlengud, ning taastamisel on torn muutunud üha madalamaks. 1834. a. mõõdeti taastatud tornifipu kõrguseks 123,7 meetrit. Praegune kõrgeim kirikutorni rekord – 162 m on Saksamaal asuva Ulmi toomkiriku käes, ning see püstitati 1890. aastal.

Märt Laarmani (1896 - 1979) õlimaalil on Oleviste kirik aga läinud külla sõbrale – Niguliste kirikule. Kunst võib teha igasuguseid imesid – eriti kubistlik kunst!

Kubism tekkis Pariisis 20. sajandi esimesel kümnendil, ning selle loojad Pablo Picasso ja Georges Braque kinnitasid, et kunstnik ei pea tegelikkust jäljendama, vaid looma uue, kunsti seadustele alluva tegelikkuse. Kunstivool sai endale nime selle järgi, et selle suuna pooldajad taandasid kujutatut liht-

Oleviste ja Niguliste
Õlimaal lõuendil.
1926.

sateks geomeetristeks kujunditeks – kuupideks, kera-deks, silindriteks...

Maali autor Märt Laarman oli väga tark ja mitmekesine mees. Tema põhilaks peetakse raamatukunsti, kuid, hariduse poolest kirjandusõpetaja, jagas Laarman ligi 40 aastat kunstitegemisele lisaks ka teadmisi Tallinna koolides. Ta kirjutas ka kunstikriitikat ja luulet. Raamatukogusse minnes võiksid küsida näha Märt Laarmani väikest kaunist raamatut "Kylmad rubaiid", mille illustatsioonideks on autori puulõiked.

"Olevistest ja Nigulistest" hoovab aga sooja värsket mereõhku ja kuninglikku rahu. Kas tead, et Niguliste kirik on pühitsetud Pühale Nikolausele, kes oli eelkäijaks praegusele jõuluvanale, keda mitmetes maades kutsetakse Santa Clausiks?

Ka neile lugejaile, kes peavad oma iidoliks Jaagup Kreemi, väike salateade: Märt Laarman oli, muide, Jaagupi vanaonu!

MEIE SALAPÄRANE

ERIKA ESOP

• LEMMIKRAAMAT LAPSEPÕLVES?

A. Saali ajaloolised seiklusromaanid muinaseestlaste vabadusvõitlusest: "Aita", "Leili", "Hilda" ja "Vambola".

• LEMMIKTOIT?

Seapraad hapukapsastega.

• LEMMIKVÄRV?

Beež.

• LEMMIKTUND KOOLIS?

Matemaatika, kus antud ülesannete lahenduste saamiseks püüdsin leida uusi teid ja olin rõõmus, kui need õnnestusid. Nii hakkasin sõpradelegi mitmesuguseid nipiga ülesandeid andma. Ühe sellise annan teilegi nuputamiseks. Niisiis – Madis on 24 aastat vana. Ta on kaks korda nii vana, kui Peeter oli siis, kui Madis oli nii vana kui Peeter praegu. Kui vana on Peeter?

Mulle meeldisid ka laulmis- ja aja-loomad.

• KÕIGE EBAMEELDIVAM TUND?

Keemia. Kuigi suure tuupimise tagajärjel oli keemiahindeks tunnistusel viis.

• KAS SUL ON EESKUJUSID?

Isa. Tema nõudlikkus valmistas vahel küll meeolehärrmi, ent me õega tunnetasime tema sirgjoonelisust ja armastust.

• KAS OLED SAANUD KAHE?

Küllap vist. Kuigi ei mäleta enam, millises õppeaines ja millal.

• PARIM SÕBER KOOLIS? PRAEGU?

Maimu. Luule, Vaike. Neist esimest pole enam elavate kirjas, Luule ja Vaike

on aga jäänud headeks sõpradeks tänapäevani. Täiskasvanuna sain heaks sõbraks laheda huumorimeelse Iraga. Meid seob ka ühine kirjutamislust.

• KELLEKS TAHTSID SAADA?

Sõduriks. Seda varases lapsepõlves. Ilmselt teadsin, et tüdrukuid sõduriks ei võeta, seepärast püüdsin olla võimalikult poisilik. Tädi poegadelt sain vastava hüüdnimegi – Jaan. Hiljem unistasin arstikutsest.

• SINU ILUSAIM PÄEV LAPSEPÕLVES?

Olen sündinud lillerohel ajal suve alguses. Oma kuuenda sünnipäeva hommikul ärgates leidsin voodi ümber meespealilledest pärja. Selle oli pununud hea tädi, kes meile ema eest oli. Ilusad olid ka kõik pühapäevad, mil iss, sõites iga kord paar tundi rongiga ning seejärel 20 km jalgrattaga, meid maale vaatama tuli.

• KAS SUL ON LAPSI? NENDE NIMED?

Kaks poega Jüri ja Mart. Jüri on kaks poega ja Mardil kaks tüdarta. Nende nimed on Liina, Kristiina, Eero ja Tarmo.

• MILLEGA TEGELEKSID, KUI OLEKSID PRAEGU LAPSED?

Arvatavasti arvutiga. Ja kindlasti ei poeks enam peitu poolpimedale pööningule, et seal salaja ajaleht "Sakala" jutulisa lugeda. Endiselt käiksin aga suviti mitu korda päevas jões suplemas, ei unustaks ka nukkudele riiete õmblemist ega põnevusmänge.

(Katkend peatselt ilmuvast raamatust "Pikk naine")

VANAEMA VISKAB

M argus tõmbas korraks hinge, mina aga sättisin ennast mugavamalt istuma.

"Vaata," jätkas Margus, "Vaata, ma olen juba mitu päeva tähele pannud, et mu vanaema oleks nagu pikemaks kasvanud ja muidu ka iseäralikumaks muutunud. Ta ümiseb päevad läbi Maarja-Liisi Eurovisioonivõistluse laulu, ühel õhtul aga ütles, et tema kingad on väikeseks jäänud ja ostis endale uued jalavarjud – sellised, nagu noored kannavad: plokk-kontsaga ja roomiktallaga. Ise aga laulis rõõmsalt, et "homsest saada võib eilne päev, noorus oli ja on ning jääb..." Tead ju küll seda laulu."

"Miks ma ei tea," noogutasin segaduses. "Las laulab."

"Jah, muidugi, las laulab! Seda minagi, aga täna hommikul..." Margus vakatas korraks ja purskas siis: "Vaata, Trin.... Vabandust, Triin – ma kipun ikka su nime valesti ütlemas, ega sa ei pahandanud?"

"Issand küll, ei pahandanud!" muutusin ma kärsituks. "Räägi juba!"

"Vaata, täna hommikul, kui ma kodust välja olin läinud, tuli mulle järsku meelde, et unustasin trenniriided koju..."

"Seda juhtub vahel," noogutasin mõistvalt ning toksisin pliitsiga närviliselt vastu lauaplaati. "Ja siis?"

"Noh, eks ma siis tormasin koju tagasi. Juba eemalt kuulsin valju lauluhäält ja mõtlesin, et kes küll nii vara hommikul meie majas sellist lärmi teha julgeb. Ukse taha jõudes sain aru, et see hääl tuli meie korterist. Avasin ukse.... Mu vanaema seisis keset tuba, veeretab peos oma talismanist kivi, mille ma mõni aeg tagasi talle kinkisin, ega teinud minu tulekust väljagi. Ütlesin talle naerdes, et vanaema, sa hirmutad oma lauluga ju kogu maja kassid minema. Tema aga jätkas rahulikult laulmist justnagu rikki läinud grammofon: "Valgeid roose, valgeid roose..." Ja siis hakkas naabri koer haukuma. Tema aga jorutas juba uut laulu. Võid isegi ette kujutada seda lärmi, mis nüüd üle maja kajas!"

"Võin küll," olin nõus. Tõtt öelda ajas see mulle isegi veidi naeru peale.

"Siis ma raputasin teda pisut, ta nagu ärkas, jättis laulmise pooleli, aga kivi veeretab endistviisi peos edasi. Ma läksin siis oma tuppa spordikoti järele ja kui ma sealt mõne hetke pärast tagasi tuln, pidin peaaegu rabanduse saama. Mu spordikott kukkus käest põrandale ja ma ei saanud enam sammugi paigast. Mu vanaema oli selle ajaga palju pikemaks kasvanud, riided seljas olid talle lühikeseks jäänud, seelik oli põlvini ja pluusi varrukad peaaegu küünarnukini! Kui ta mulle aga otsa vaatas, märkas, et ta oli ka nooremaks muutunud... Mulle torkas äkki pähe, et kas mitte mu tädi Põlvast pole meile külla tulnud... Ainult et kuidas ta nii pikk võis olla ja kuidas vanaema riided talle selga said?"

"Ta oli siis seal üksi või?"

"Nojah! Aga oota... Ma jutustan järgemööda! Ühesõnaga, sattusin segadusse, teretasin viisakalt ja ütlesin, et loodetavasti ta veel mäletab mind, et olen Margus. Küsisin, et kas mu vanaema läks välja... Tema käratas kohe. et ärgu ma tembutagu ühtiigi ja et iga laps peaks ikka oma vanaema tundma! Vaatasin teda teraselt ja... saad aru, Triin, see o l i mu vanaema! Ja siis... siis läks ta nägu äkki õudselt tigidaks, ta virutas jalaga vastu tooli, nii et see koliseses ümber kukkus, Siis kargas ta kapi juurde, kiskus selle ukse hooga lahti ja löi kohe jälle paukudes kinni. Ja nii mitu korda! Häbi öelda, aga ta oli nagu tige loom!"

Margus otse hingeldas seda rääkides.

"Äkki läks hulluks?" sosistasin hirmunult.

"Ei, seda vist küll mitte. Mu isa ütleb vahel, et tänapäeval juhtub sama palju – ja vaata et veel rohkemgi – mõistatuslikke asju kui vanasti. Et teadus areneb kiiresti ja igale nähtusele leidub ka põhjendus. Aga millega sa seda põhjendad, ah?"

Margus tõusis ärevalt püsti, toetas ennast kahe käega vastu mu isa kirjutuslaua äärt ja vaatas mulle otse silma.

"Kui sa teaksid, kui kõhe tunne mul hakkas! Läksin päris närvi ja vist isegi kogelesin, kui temalt küsisin, et kas tal on paha olla ja mil moel ta äkki on nii pikaks kasvanud. Paistis, et minu küsimus viis ta üpris segadusse – läks vuhisedes oma tuppa ja sealt tagasi tulleks polnud tal enam seda kivi käes, aga näost oli ta veel tigidamaks läinud

– vist nägi ennast peeglist. Ta vaatas mind niisuguse pilguga, et mul hakkas hirm ja ma otsustasin rutem kui muidu kaduda. Tema jõudis mind veel, asja eest, teist taga, sikutada ja kisen-das, et ma olevat üks võimatu laps. Kuidagimoodi sain siiski oma spordikoti kätte ja kadusin kui tuul. Otsustasin koolis sulle sellest rääkida, et kaks pead ikka kaks pead ja et ehk annad nõu, kas kutsuda arst või mis teha... Sul polnud aga aega, olid kogu aeg Kadriga..."

"Issake!" pomisesin. Mõtlesin, et mida see Margus küll räägib? Sest kui ta jutul on tõepõhi all ja me saame teada, kuidas tema vanaema selliseks muutus, siis oleme küll vapustava avastuse jälile saanud.

"Sa ütlesid, et ta kasvas äkki pikaks?"

"Jah," noogutas Margus.

"Ja mis laulu ta täpselt laulis?"

"Ah, mis tähtsust sel on? Ma ju ütlesin sulle, et laulis "Homsest saada võib eilne päev!"

"Margus, su vanaema on nõid!" pahvatasin.

"Nõid?!" jahmus Margus. "Ole nüüd ikka! Tal pole nõia kõverat ninagi peas!"

"Küll see tal veel kõveraks läheb!" olin kindel. "Pealegi ei pruugi igal nõial kõver nina olla. Kuidas ta siis muidu nii pikaks sai, kui mitte nõidumisega! Hea vähemalt, et sa tähele panid, mis laulu ta laulis! Nüüd võime ennast ka pikaks nõiduda. Oota üks hetk, ma proovin kohel!"

Tulin kirjutuslaua tagant välja ja mõtlesin peamiselt sellele, et oleks vahva ise ka pikemaks kasvada ja eks kat-sugu siis veel keegi koolis öelda, et ma olen kõige lühem tüdruk klassis. Ning ma hakkasin laulma.

Margus vaatas mind imeliku pilguga, mina aga läksin päris hoogu, kor-dasin üha valjemini ja valjemini: "Homsest saada võib eilne päev," kuni tema mind vaikima sundis.

"Ära karju!" ütles ta närviliselt. "Sa pole põrmugi pikemaks muutunud. See ei aita – peab veel midagi muud olema, mis teda mõjutas."

Vajusin nõutult tagasi toolile. "Sul on vist õigus... Mida ta peale laulmise veel tegi?"

"Minu nähes muud midagi, ainult veeretab kivi käes ja laulis. Pärast läks muidugi tigidaks ka..."

"Segane lugu," ohkasin.

Foto: Tavi Grepp

KIKK-KÕRV, VAGALIND, HAAVIKU KUNINGAS

Kui heal lapsel on mitu nime, siis osutub jänes küll kangesti heaks lapseks! Lisaks pealkirjas nimetatule on meie vanarahvas teda kutsunud veel kööpjalaks, orasetäkuks, nahksarveks, kobakuks, letuks, jänniks, jussiks, ässaks, näätsuks, kõõrsilmaks ja kanguriks...

Kui meie kõõrsilmad poevad tuisuarju kuuse alla, siis üks lastekirjanduse kuulsamatest jänestest – karupoeg Puhhi sõber – elab hoopis urus! Kas siis jänesed polegi vennaksed?

Sellele küsimusele vastab nüüd meie hea sõber ONU ALEKS.

Küülik pole jänes, vaid selle sõber ja sugulane!

Ei tohi unustada, et esiteks on Winnie Puhh ja tema sõbrad ning sugulased siiski mänguloomad, ja teiseks on tegemist Ameerikas elavate loo-

madega. Tegelikult on Milne'i raamatust jutt k ü l i k u s t, mitte jänest.

Jutt on jäneseliste seltsi kahe suurema rühma tegelastest. Esimese alamsugukonna nimi on pärisjänelased, teist alamsugukonda seevastu mängujänelasteks ei nimetata – hoopis küüliklasteks.

Jänestel pole ei urge ega pesigi, vaid lihtsalt lesilad, kus nad on kaitsitud tuule-tuisu eest, ja neil sünnivad lahtiste silmadega pojad, kes on kaetud paksu karvkattega ja oskavad kohe natuke hüpatagi. Küülikud sünnitavad reeglina urus pimedaid poegi ja võtab paar nädalat, enne

kui küülikubeebidel tekib korralik karvkate ja silmad lähevad lahti – nagu kassipoegadelgi.

Tallinna Loomaaias on küll nii ahve, elevant kui teisi eksootilisi loomi, kuid hall- ega valgejäneseid seal ei ela. Need puurielanikud, keda vaatavad jänesteks nimetavad, on tegelikult küülikud. Loomaaias on pärisjänest väga raske pidada, sest sel pikk-kõrval on eriline, keerulise ehitusega magu, mis koosneb kahest osast, mao tagumises osas on aga väga keeruline mikrofloora, tänu millele jänesed saavadki süüa õunapuuga haavakoort. Loomaaiatingimustes sellist mikrofloorat lihtsalt ei teki.

Närib küll, aga näriline ta pole!

Veel üks märkus: ehkki jäneselised on tublid närijad ja näo poolest ka natuke närilistele sarnased, ei maksa neid ära segada närilistega. Suulaj ja mao ehitus on neil näriliste omast väga erinev.

Kummaline küll, aga valgejänes ei olegi alati valge jänes. Meil Eestis õigustab see loom oma nime ainult talvel, kui ta kannab lumivalget kasukat, üksnes kõrvaotsad on mustaks pintselatud. Suvel riietub ta roostepruuni, mustade tähnidega mantlisse, mille kõhupoolelt on siiski ka valge "aluspesu" näha. Iirimaa valgejänesed seevastu ei muutu talvel heledaks, Põhja-Ameerikas Baffini maal on elavad valgejänesed kannavad aga aasta ringi valgeid kombinesoone. Tegemist pole moenaruste, vaid ilmastikutingimuste nõuetega. Jänesest märulimeest ei saa – tema peab end kaitsma loodusega ühte sulava kasukavärvi kaudu või väledate jalgade abil.

Küülik aevastab lambakasvatuse peale!

Karupoeg Puhhi sõbratar on, nagu juba mainisime, tegelikult küülik. Meie kandis küülikuid vabast loodusest ei leita – kui just mõni vapper koduloom pole puurist välja pääsenud ja metsa ümber asunud. Kuid Kesk- ja Lõuna-Euroopas leidub küllalaga ka metsades, parkides ja aedades elutsevaid küülikuid. Küülikud elavad ka Aafrikas, Põhja-Ameerika lõunaosas, Kesk- ja Lõuna-Ameerikas. 1940. aastal viidi Euroopast Austraaliasse 10 küülikut, praeguseks on neist saanud aga lausa nuhtlus: loomakesed kahjustavad oma urgude ehitamisega põlde ja söövad karjamaad rohust paljaks. Ei pelga need loomad ei mandrile sisse toodud nirke ja tuhkruid ega ka kilomeetritepikkusi võrkaedu...

Küülikute aretatud vorme on väga palju. Kasvatatakse nii villa- kui liha- ja karusnahaküülikuid... Täiskasvanud angooraküülik annab, muide, aastast poole kilo ringis kvaliteetset villa, millest valmistatakse muuhulgas kallist ja peent kübaravilti.

Jänes järab aspiriini!

Nii küülikud kui jänesed on tublid sööjad, seejuures unustab nii mõnigi valgejänes, et ta pole istutanud ühtki õunapuud ega kükitanud ainsatki kapsast – kui ikka hõrgutis silma alla satub, siis lüüakse sellele hambad sisse. KAPSA vastu pole midagi ei küülikuil ega ka metsjänestel. Sügisel tehakse põllud kapsastest lagedaks, kuid aeg-ajalt unustab mõni peremees õunapuutüved katmata. Kevadel võib hooletu pererahvas leida, et armsad vagurad jänesed on ta noorele uibuiale lõpu peale teinud. Õunapuukoos – nagu ka pajukoos – on nimelt palju väärtuslikke aineid. Aspiriini farmakoloogiline nimetus on atsetüülsaltsilaat – "salix" aga tähendab ladina keeles paju. Aspiriin, mis on 100 aastat vana, saigi oma nimetuse pajukoorest, millega vanasti haigusi raviti. Ega's jäneselistegi suu ole seinapragu!

On, muide, ka küülikuid, kes isegi puu otsa ronivad – kui puu kasvab kasvõi väikese kalde all, ronivad Jaapanis elavad väikesed küülikud rõõmsasti mööda puutüve üles, et süüa võrseid, õisi, lehti...

Hulljulged haaviku isandad

Märtsis, kui tegemist on pruutide otsimisega, muutuvad isajänese hulljulgeks! Olen ise näinud, kuidas üks märtsijänes suures vihas tagus, klop-

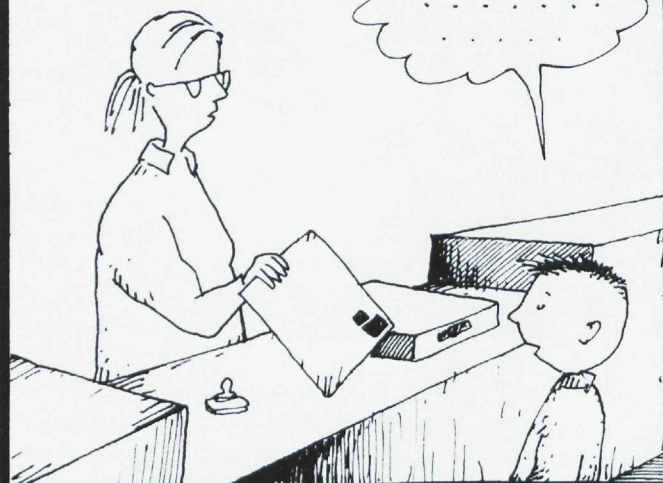
pis ja näris suurt puukändu – ilmselt maandas ta oma viha pruudi üle lõonud jänesepoisi vastu. Omavahel võivad vaprad isajänesed poksida nagu kangurud, kuid vahel virutavad nad vastasele hoope ka oma tugeva tagajalaga. On olnud juhus, kus üks märtsijänes tappis isegi kanakulli.

Küüliku foiniikiakeelsest nimetusest SPAN on oma nime saanud nii Hispaania kui selle maaga seotud spanjeli nimeline koeratõug. Foiniiklased oli esimene antiikaja Vahemere-maade kultuurrahvas, kes avastas Hispaania. Legendi kohaselt nägid nad selle maa rannikule jõudes igal pool nii palju küülikuid, et hüüdsid hämmastusega: "Span, span!" Nii et küülikud on tähtsad tegelased!

Aleksei Turovski

SA PEAD SIIA MARKE JUURDE
KLEEPIMA. SEE ÜMBRIK ON
LIIGA RASKE.

PAAR				
NOBE, KÄRME				
				SEKUND
				PANE JUURDE
				PIKNE
				SELTSI- LINE
			KÜSIMA INGL. K.	
			HÄRRA LEHE- KÜLG	
				KEHAOSA ... VÕI TAGA? AASTA- RAATUS
			BERT	
			ORK	
			TRUU	
SIGNE KÄIS SUUR TUBA				
	VOLT AKTSIA- SELTS TÖÖRIIST REEDE			
		RAUL & ANNE LOOM SVEA & TOOMAS		LÜHIKE SUKK SAMUTI PRISKE, RASVANE
	SINA JAHU- TOIT PIDULIK KOOSOLEK			
		NÕU PIIRKOND O. LUTSU RAAMAT ...-PÄISA		
MEETER			MINA	... - KERA
TULINE			KALA	
AAR TRIIN & IVO LIITER		AUTO OSA HAAVA JÄLG		MILLI- BENNO
		LAUSE- LIIGE ...-HALL (POOD) SVEN		
RIIK EUROO- PAS	SEGI, SEGA- MINI			INGL. K. ARTIK- KEL

Nuputamist

SPICE GIRLS'i ristsõna

PAREMALE:

- 1 lärmakaim Spice Girl
- 2 Emma lemmiksõna
- 3 Victoria lemmikdisainer
- 4 Mel B ja Mel C täisnimed
- 5 Mel C
- 6 Mel B
- 7 Geri õe nimi
- 8 kõige sportlikum Spice Girl
- 9 üks Emma hüüdnimedest on kõigile tuntud: beebivürts, aga mis on ta teine hüüdnimi?
- 10 Mel C ema nimi
- 11 uhke vürts
- 12 Spice'i nimi, kes bändile nime välja mõtles
- 13 Emma ema nimi
- 14 Geri perekonnanimi

ALLA:

- 13 Victoria hüüdnimi
- 15 Emma hüüdnimi
- 16 Emma lemmiktoit
- 17 teise Victoria lemmikdisainer
- 18 Baby Spice
- 19 Geri hüüdnimi
- 20 Spice Girls'i hümn

Koostas
Kati Morozova Sillamäelt

Vürtsikas test

See test on neile, kes tahaksid teada, milline "spaiis" neile kõige parem sõber oleks.

Antud vastustest tuleb valida täht.

Kui jätab enda tähed hoolikalt meelde, siis selgubki, millise sõbra sa endale saad!

1. Kõige meelsamini räägid sa sõpradega

- a) poistest
- b) korvpallist
- c) uutest moodidest
- d) headest lelupeedidest

2. Koolis sa

- a) terroriseerid õpetajaid
- b) õpid
- c) viilid küüsi

d) mängid algklassiõpilastega

3. Kuulsustest on su lemmik

- a) Lenny Crawitz
- b) Elton John
- c) David Beckham
- d) Prints William

Kõige rohkem a-sid:

Sinu südamesõbraks sobiks Mel B (G). Teil on alati asju, millest rääkida, isegi suurimad julgustükid teete te alati koos. Teie kahe võimuses on vallutada terve Maa. (Võib-olla ka Kuu.)

Kõige rohkem b-sid:

Kui sa parajasti Mel C-ga "jalkat" ei mängi, siis ootab see õnnistus sind veel ees. Hoiatuseks ütlen, et mängige ikka

alati palliga!

Kõige rohkem c-sid:

Nonii, nonii! Kaks snoobi koos! Sinu superteisikuks on Victoria, kes sinuga uusimaid moeudiseid vahetada praegu küll ei saa, sest kodus on tal väike tita, kes vist samuti juba kuulsate moedisainerite hilpe kannab.

Kõige rohkem d-sid:

Emma Bunton! Sinu teisik on Emma, keda paljud jumaldavad ja paljud jäljendavad. Kuid ühte ma ütlen: teid kahte titekat ma endale vanaemaks küll ei tahaks!

Liis Lass
Tallinna Vanalinna koolist

HEAD SOOVID täituvad varem või hiljem!

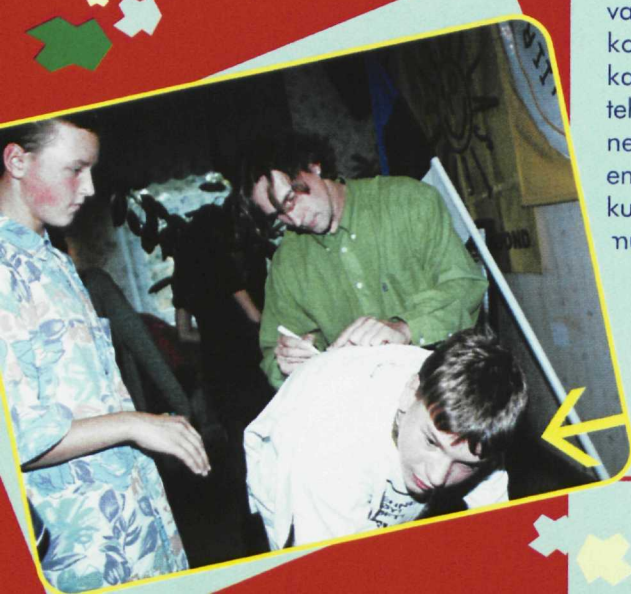
Ma sooviksin, et minu hingelind oleks vaba. Eve, 15

Kas oled tähele pannud, et mõnikord, kui ärkad heatujulisena ja alustad päeva naeratuse ning hea sõnaga, lähedad kõik plaanid täide – ja üldse tunduvad sõbrad lähedamad ja maailm sõbralikum?

Fotod: Endel Veliste

Viiratsi lastekodus esinesid Kaari ja Jaanika Sillamaa.

Võib-olla saavad olümpia-võitjad ka neist Viiratsi poistest, kellele Allar Levandi parajasti autogramme annab?

Mõnel teisel päeval aga läheb kõik nassu nii kodus kui koolis, klassikaaslased paistavad olema tüütud tüübid ja kodustel näib põhiliseks eesmärgiks olevat su närvide läbinärimine... "Ma ei tahagi enam teie juures elada!" pahvatab siis vihaselt nii mõnigi poiss või tüdruk: "Vaat kui lähen hoopis lastekodusse, paras teile!"

Nojah, ajapikku läheb meelest see ähvardus, mis peaks isa-ema ja "elu lõpuni vihavaenlaseks" kuulutatud vanema õe vere tarretama panema, kodune elu paistab üsnagi talutavana – ja lastekodud peavadki ilma sinuta hakkama saama.

Jah, küllap tead, et sinutagi on Eestis praegu palju lapsi, kes peavad ühel või teisel põhjusel lastekodus elama. Ehkki õpetajad, kasvatajad ja kogu riik püüab teha kõik, et lastekodulapsed tunneksid end niisama hästi kui isa-emaga koos elavad poisid-tüdrukud, ei suju kõik nii kergelt nagu nuinasjuttudes. Kõigi heade laste

head soovid täituvad kindlasti varem või hiljem, kuid firma "Procter & Gamble" ja Eesti Lastefond võtsid nõuks heategevusürituse kaudu veel selle aasta jõuludeks täita vähemasti kuues lastekodus elavate laste soovid, kandes hoolt nende lastekodude spordivarususe ja hoonete remondi eest. Kõigis neis asutustes käis pr. Helje Heitur-Dungay koos kampaania patrooni Reet Linna ja mitmete tuntud inimestega, kes kõik tahaksid teha midagi abivajajate heaks.

Mis on heategevus – kas ainult rikaste hobi?

Meil Eestis pole praegu just palju rikkaid, ning kahjuks peavad paljud kiiresti rikastunud inimesed kallite automarkide või riidehilpudega hooplemist tähtsamaks kui oma mainet. Seda sorti rikkurid näivad nautivat kadestamist, mitte austust ja armastust. Käivitumas on liikumine "Heategevus 2000", mille vältel muutub loodetavasti ka paljude eestlaste suhtumine üksteisesse – ja eriti lastesse. Kuid head võib teistele teha igaüks – kui mitte muuga, siis kas või sellega, et jätab keelele tükkinud paha sõna lausumata ja ütleb selle asemel midagi head: Häid jõulupühi! Head uut aastat!

Leelo Tungal

MILVI PANGA

JÕULUDE TULEKUS KEEGI EI KAHTLE

JÕULUDE TULEKUS KEEGI EI KAHTLE –
JÕULUD JU JÕUAVAD TAEVA TAHTEL
IGASSE KODUSSE, TOA TAHA METSA,
LINNULE, LOOMALE, SINULE, ET SA

IAL EI UNUSTAKS LAPSEIGA,
MÕISTAKSID SIIT SAADUD SELGUSEGA
ISE KORD JAGADA LAHKUST JA USKU.
SEEPÄRAST JÕULUD, TA KÜÜNLA EI KUSTU.

**ILLUSTRATSIIOON
JA LUULETUS
ON PÄRIT
RAAMATUST
"JÕULUST JAANI",
MIDA JÕUAD VEEL
JÕULUVANALT
KÜSIDA!**

JOONISTAS VIIVE NOOR

VÄIKESE RE JÕULUD

SIIRI LAIDLA

Oli kord ilmas üks pisike noot, kelle nimi oli Re. Teistel nootidel olid kodud olemas. Mõni elas laululinnu nokas, mõni muusikakoolis. Palju noote oli ametis noodipaberil, sest nende abil sai muusikat kirja panna.

Ainult Rel polnud kodu. Ta teadis, et varsti tulevad jõulud ja temagi tahtnuks jõulumuusikast osa saada. Mis teha? Kuidas saada muusikaks?

Re läks suure musta tiibklaveri juurde ja palus: "Võta mind endale! Tahaksin sul aidata muusikat teha."

Tiibklaver aga kergitas ülbelt oma tiiba ja torises: "Mul on noote piisavalt. Paluks mind mitte tülitada, sest varsti hakatakse minuga Mozartit mängima. Ma ei tohi ärritada, võin häälest ära minna!"

Väike Re läks nüüd kuulsa tenori Pagenelli juurde:

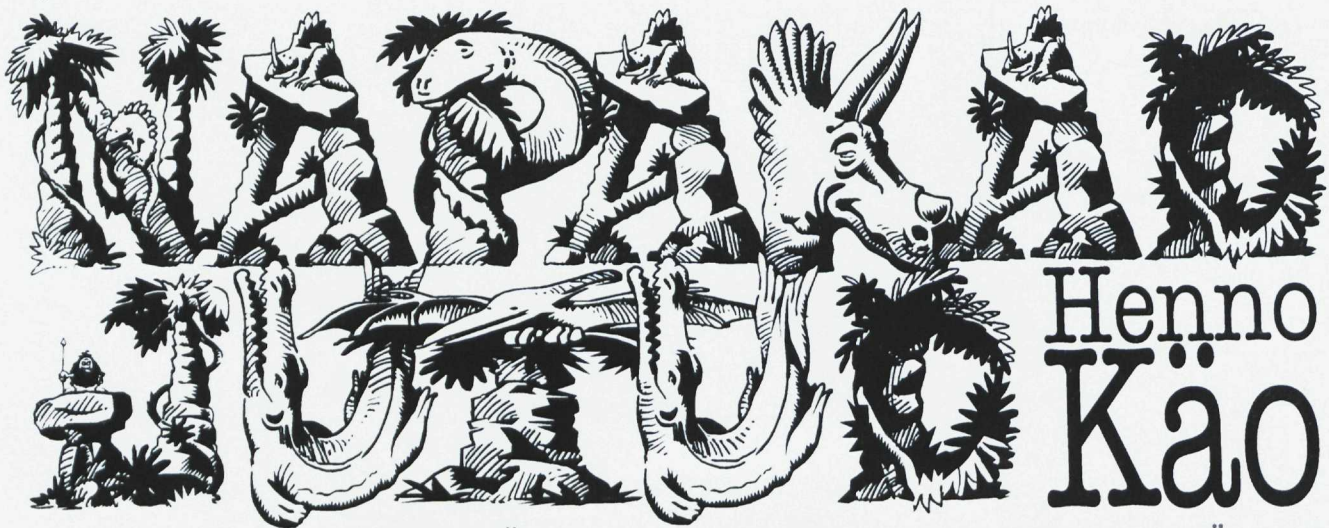
"Maestro, vahest soovite teie mind endale, olen töökas ja püüdlik." Tenor käratas: "No kuule, kas sa vahest arvad, et mul on noodipuudulikkus? Ma olen ju maailmakuulus! Mul on ideaalne hääl!"

Re põgenes selle hääle eest kiiresti.

Ta muutus kurvaks. Peagi on jõulud käes, aga jõulumuusikat teha üks väike Re üksinda ei suuda.

Järsku kuulis Re õrna helinat. "Tule siia, sõbrake!" kutsus teda keegi. Re märkas raagus puu küljes tuulekella, mis helises tasa ja kutsus teda uuesti: "Hakkame koos helisema, mul on väga hea meel väikese Re üle!"

Tuul tugevnes ja hakkas sadama jõululund. Re südamesse pugenes suur jõulurõõm. Ta helises kõigest väest tuulekellaga kaasa ja seda õrna muusikat võisid kuulata kõik, kel hing sees.

Henno Käo

NAPAKAS JUTT NUMBER ÜHEKSA

NAPAKAS JUTT NUMBER KÜMME

Ega metsas muust enam suurt räägitudki, kui lähenevast peost. Mutionu, kes elas sügaval kadakapõõsa all, oli otsustanud juubelit pidada. Ja kui juba pidada, siis nii, et on peetud! Mutionu pruulis õlut, mutimoor keetis sülti. Magusad toidulõhnad hõljusid kõikjal. Metsaelanikud neelasid sülgel ning lugesid päevi, mis peoni veel jäänud olid. Siis lugesid nad tunde. Ja siis juba minuteid. Kõik olid ju kutsutud, olgu nad karvased või sulelised. Jah, kõik peale omnibuuli. Omnibuul oli solvunud. Mida lähemale pidu tuli, seda rohkem. Aga ta lootis, et mutionu kutsub teda kasvõi viimasel minutil. Kui viimane minut kätte jõudis, vooris rahvast kokku igast kandist. Väle põder tuli joostes, karuhärja vantsides. Vares, harakas, kull ja nupukas kaaren kasutasid muidugi isiklikke tiibu. Siil veeres kohale nagu okaskera. Nudisaba jänes ja kikk-kõrv orav istusid lauda esimeste hulgas. Hiljaks jäi muidugi reinuvader, kuid sellest ei tehtud erilist numbrit. Söödi ja joodi, tantsiti ja lauldi nii, et mets ägas ja rõkkas. Ainult omnibuul marsis närviliselt eemal puude vahel. Ta oli näljane ja tige. Nii näljane ja tige polnud ta elus veel kordagi olnud. Parajasti tormas ta moblast mühinal ja teretamata mööda. "Hei, mis sul viga on?" küsis mobla. "Pole mul mingit viga!" nähvas omnibuul. "Mind lihtsalt ei kutsutud!" – "Mind samuti mitte. Aga mul pole sellest sooja ega külma," ütles mobla. "Ka minul pole sellest sooja ega külma," teatas omnibuul. "Aga mul on nälg ja janu." – "Selge pilt," arvas mobla. "Mind ei kutsutud, sest ma olen üks igavene mobla. Aga sind ei kutsutud sellepärast, et sind pole olemaski. Nii et solvuda pole vähimatki mõtet." Oli see vast uudis! Omnibuul unustas isegi nalja ja janu. Ta läks koju ja mõtles järele. Mitte olemas olla oli päris naljakas. Omnibuul naeris nii, et tema olematu vats vappus. Lõi vahepeal isegi tantsu, nagu oleks temalgi pidu. Ja muidugi andestas ta mutionule, et see teda ei kutsunud. Ei saagi ju kutsuda kedagi, keda olemas ei ole. Nüüd võttis omnibuul oma ilusa pildiga telefonikaardi kaasa ja läks rõõmsalt mutionu juubelipeole. Teel noppis ta paar lillekest, et oleks pidulikum. Peol sõi omnibuul kõhu kõvasti täis ja tantsis hommikuni. Kõik ju teavad seda tuntud laulu, mis pajatab mutionu peost. Seal saame täpselt teada, mida keegi sõi või jõi. Et kes ikka närvis käbijuppi ja kes limpsis samblasuppi. Omnibuulist pole laulus sõnagi. Ei saagi olla. Lauludes ei räägita ju nendest, keda polegi olemas.

Võttis aega mis võttis, aga lõpuks ometi oli turumajandus jõudnud ka metsa. Ah et kes see turumajandus veel on? Turumajandus pole kes, vaid mis. Ja see tähendab seda, et turg on turus kinni ja nende vahele on topitud veel üks turg. Just nõnda nüüd metsas oligi. Puude jaoks ei olnud enam eriti ruumi. needki, mis veel jalus seisid, kavatseti maha müüa. Metsas muud enam ei tehtudki, kui osteti, müüdi ja vahetati. Alguses see omnibuulile isegi meeldis. Saadaval oli ju nii palju asju. Omnibuul käis muudkui turul ringi ja imestas, et maailmas üldse saab nii palju asju olla. Asjamehed ja asjaajajad tundsid end asjade hulgas nagu kalad vees. Ühel päeval ei leidnud omnibuul kusagilt oma sõpra moblat. Õnneks müüdi turul ka infit. Mis see inf on, seda ma täpselt ei tea. Igatahes sai omnibuul raha eest teada, et üks asjaajaja oli mobla turul maha müünud. Asjamehele. Asjamees oli mobla taskusse pistnud ja mersuga linna sõitnud. Kõik. Nüüdsest peale omnibuulile see turuvärk enam ei meeldinud. Asi läks eriti hulluks, kui viimane puu rahaks tehti ja endise metsa asemele asfaltväljak valati. Väljak sai lai ja sile, kaubakäru mõnus veereda. Imekombel leidis omnibuul ühelt kaubaletilt tuttavad asjad. Need olid tühi valgumihkel, kiilas hambahari ja

arusaamatu nublakas. Asjaajaja oli need temalt ju kunagi ära ajanud. Nüüd ostis omnibuul oma armsad asjad tagasi. Eriti hea meel oli tal jälle näha arusaamatut nublakat. Seda vaadates tuli pähe imelikke mõtteid. Aga siis seadis omnibuul sammud silmapiiri poole. Seal sinas veel mets.

← Jane Palm Viljandimaalt

HEA LAPS AASTAKS 2000!

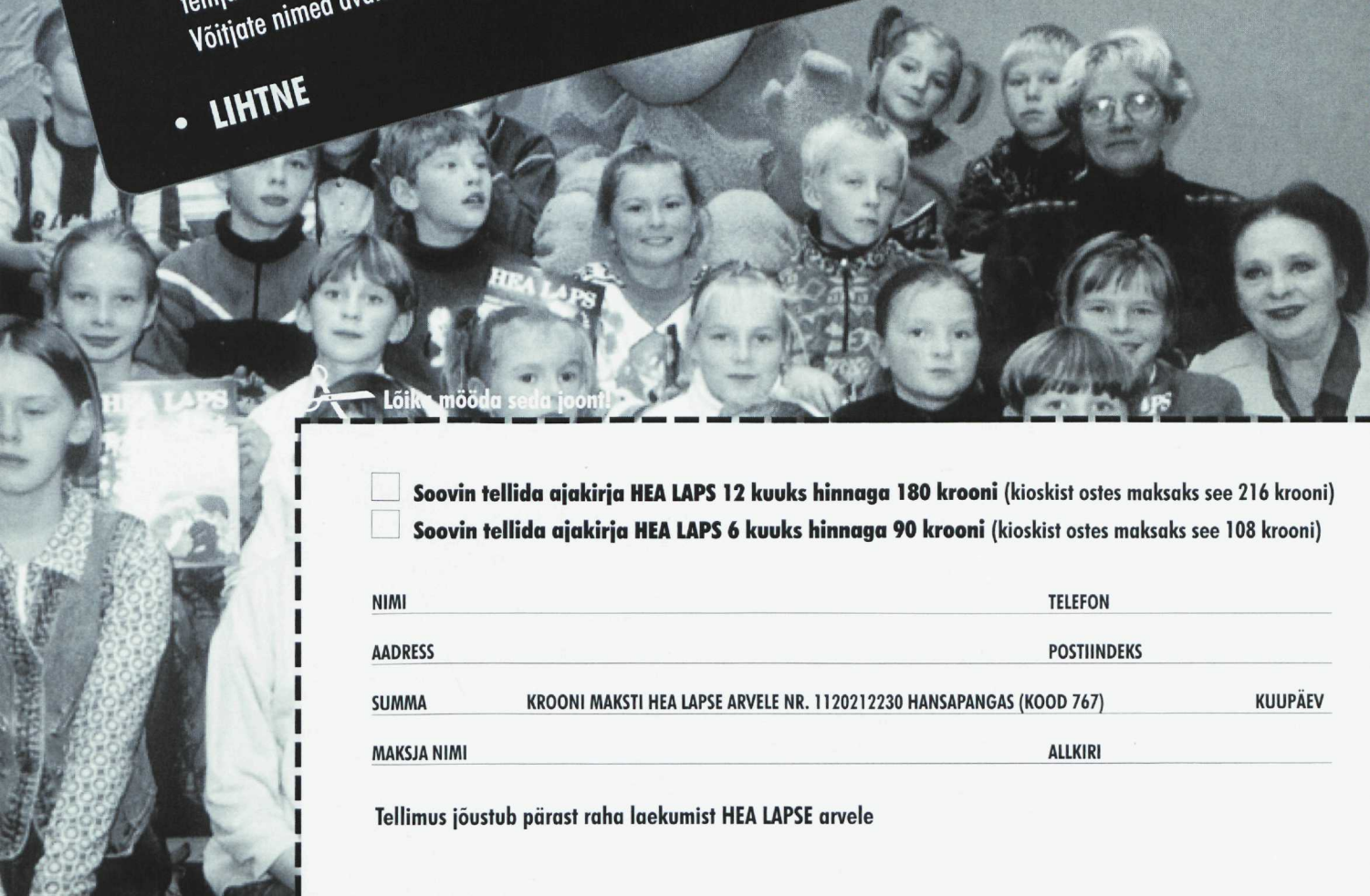
TELLI

TELLIDA ON

- **SOODNE** – säästad iga numbri pealt 3 krooni, aastatellimusega 36 krooni.
- **MUGAV** – ajakiri tuleb ise Sulle koju.
- **PÕNEV** – kõigi alloleva kupongiga aasta-tellijate vahel loosime välja lähedaid auhindu. Võitjate nimed avaldame veebruarinumbri.
- **LIHTNE**

Palu vanematel maksta tellimuse hind (aasta 180 krooni, poolaasta 90 krooni) HEA LAPS MTÜ arvele nr. 1120212230 Hansapangas (kood 767).
 Kui tellimisraha tasutud, täida allolev sedel, löika välja ja saada meile. Postimaks on meie poolt tasutud.

IGASSE PERESSE VÄHEMALT ÜKS HEA LAPS!

Lõika mööda seda jooni!

- Soovin tellida ajakirja HEA LAPS 12 kuuks hinnaga 180 krooni (kioskist ostes maksaks see 216 krooni)
- Soovin tellida ajakirja HEA LAPS 6 kuuks hinnaga 90 krooni (kioskist ostes maksaks see 108 krooni)

NIMI	TELEFON
ADDRESS	POSTIINDEKS
SUMMA	KROONI MAKSTI HEA LAPSE ARVELE NR. 1120212230 HANSAPANGAS (KOD 767)
MAKSJA NIMI	ALLKIRI

Tellimus jõustub pärast raha laekumist HEA LAPSE arvele

VÄIKE AUTOVIKTORIIN

1. Astrid Lindgreni raamatus "Meisterdetektiiv Kalle Blomkvist" kasutasid kurjategijad

W - Peugeot'd
R - Volvot
Z - soomusautot

2. Porche tootjamaaks on

E - Saksamaa
G - USA
J - Inglismaa

3. Selle Londoni takso pagasiruum on

D - esikapoti all
N - taksojuhi kõrval kabiinis
V - tagumise istme all

4. Eduard Uspenski jutustuses "Onu Teodor, kass ja koer" kasutatakse traktorikütuseks

A - toiduaineid
B - paberit
C - kive

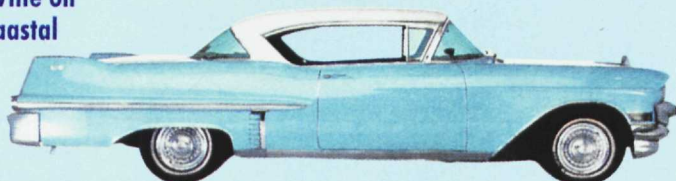
5. Praegu ehitatakse vormelautot Estonia 26. Esimene vormel Estonia sündis

E - 1999
O - 1917
U - 1958

7. See uhke Cadillac Coupe de Ville on valmistatud 1957. aastal

T - USAs
K - Inglismaal
P - Austrias

• õigete vastuste juures olevad tähed annavad kokku Prantsusmaal toodetava auto.

6. Selle kummimehikese väljamõttelejaks on

R - Michelle Pfeiffer
L - vennad Michelinid
M - Michael Jackson

Lõika mööda seda joont!

EI MARGISTATA
LITSENTS NR. 462

MAKSTUD VASTUS

HEA LAPS

Harju 1, 10146 Tallinn

VERI ON PAKSEM KUI VESI

Draculal oli õigus

Kõik, kes lugesid meie ajakirjast lugu vampiirnahkhiirtest, teavad, et inimvampiire – nii, nagu nende võimsat esiisa krahv Draculat – pole tegelikult olemas olnud, nad on loodud ainult õudusjuttude ja -filmide austajate tarvis. Kihvad, küüned ja must keep jäägu karnevalide jaoks, kuid ühes asjas oli legendaarsel krahvil siiski õigus: nimelt teadis ta, et VERETA ei suuda üksi inimene elada.

Üle poole vere koostisest moodustab plasma, alla poole on punaseid vereliblesid ning ühe protsendi ringis valgeid vereliblesid ja vereliistakuid. Aga kuigi vere koostist teatakse, ei oska inimesed seda kunstlikult valmistada.

Nagu sääsehammustus!

Mõned lapsed kardavad vereproovi võtmist nagu tuld. Miks seda näpuverd nii kangesti vaja on? Aga selleks, et laboratooriumis verd analüüsides saaksid arstid teada, mis sul tegelikult viga on – veri reageerib igale muudatusele sinu organismis. Ja veresooni on igal inimesel nii palju, et kui väikesed ja suured sooned kokku liita, siis võiks nendega maakerale kaks ja pool ringi peale teha. See väheke verd, mis analüüsiks kulub, on sinu organismi jaoks sama mis sääsehammustus. Kui lõikad pliatsit teritades sõrme, ka siis kaotad üpris vähe verd: peagi on vereliis-

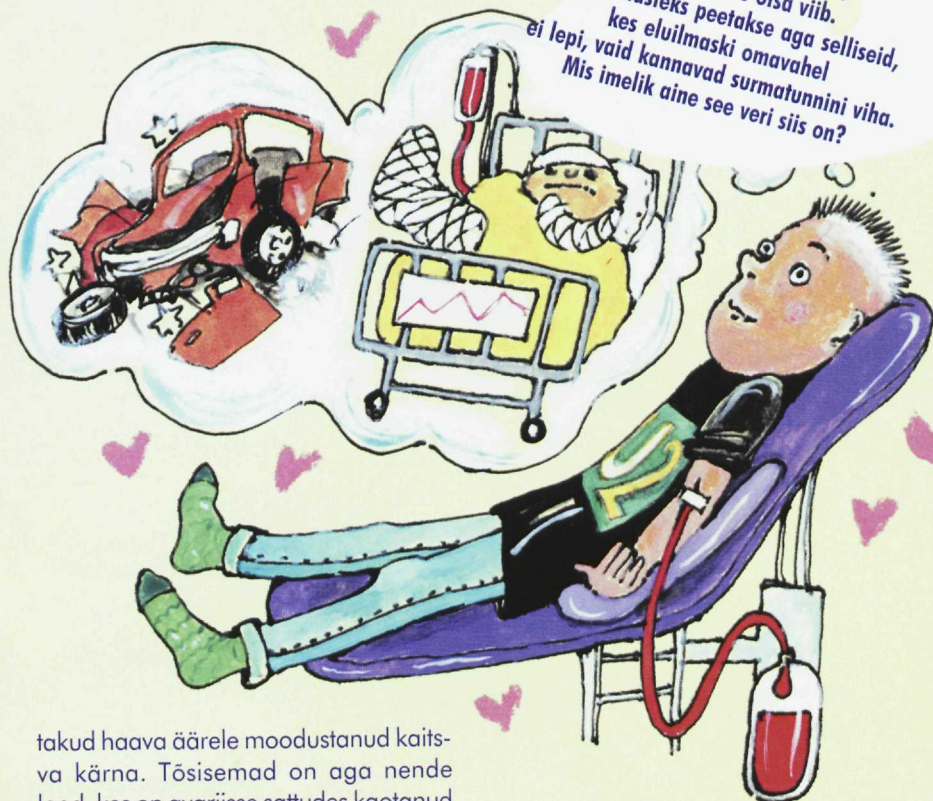
Pildi joonistas Kirke

takud haava äärel moodustanud kaitsva karna. Tõsisemad on aga nende lood, kes on avarisse sattudes kaotanud hulga verd, ja lisaks neile leidub hulk inimesi, kes vajavad raskete haiguste tõttu vereülekannt.

“Donare” tähendab “kinkima”

Küllap oled juba kuulnud sõna “doonor” ja tead, et doonorid on need, kes loovutavad abivajajatele vabatahtlikult oma verd. Kuid kas tead, et see nimetus on tulnud ladinakeelsest sõnast “donare” – kinkima, annetama? Siis, kui äsja on juhtunud mõni õnnetus, on juba hilja hakata otsima sobiva veregrupiga doonorit, sest tihti sõltub kannatanu elu mõnest minutist. Seepärast on üle kogu maailma – ka meil Eestis – loodud selliseid verekeskusi, kus verd kogutakse ja säilitatakse. Eestis on 27 000 doonorit, kuid see arv pole siiski piisav, kuna verd ei saa säilitada üle 35 päeva. Vahel kuuleme, kuidas raadio kaudu otsitakse ühe või teise grupi verd – nähtavasti on jälle kellegi elu suures ohus. Veregrupe on nimelt 4: O, A, B ja AB. O-grupi veri sobib ka kõigile teistele veregruppidele, A-grupi verd võib üle kanda kõigile peale O-grupi, B sobib lisaks oma grupile ka AB- gruppi kuuluva verrega abivajajatele. AB-grupi verd aga teistele gruppidele anda ei tohi.

Vanarahvas ütleb, et veri on paksem kui vesi ja et veri on see, mis rähni puu otsa viib. Verivaenlasteks peetakse aga selliseid, kes eluilmaski omavahel ei lepi, vaid kannavad surmatunnini viha. Mis imelik aine see veri siis on?

Kes võib doonoriks hakata?

Kui laps on raskesti haige, siis nõustub ta ema kindlasti oma verd loovutama. Need, kes pidevalt doonoritena tegutsevad, ei teagi, kelle elu nad päästavad. Muidugi peavad doonorid olema terved inimesed ega tohi olla põdenud kollatõbe ja veel mitmeid haigusi. Tegelikult teeb doonorlus kasu ka heldele andjale – ajapikku muutub ta veri aina tugevaks.

Sina, armas lugeja, veel doonoriks ei saa hakata: doonorid peavad kaaluma vähemalt 50 kilo ja olema 18-aastased.

Aga küllap on sul häid ideid selle kohta, missugune võiks olla PÕHJA-EESTI-VEREKESKUSE SÜMBOL? Parimatele joonistajatele auhinnad samalt keskusest!

MAGUS JA MAHE!

Mis on sinu jõululemmikud – piparkoogid, kommid või mandariinid? Võib-olla tahad vahelduseks valmistada hoopis maitsvat jõulukooki? Anname sulle ühe keelt alla viiva koogi retsepti.

Sa vajad:

- 275 g suhkrut
- 225 g võid või margariini
- 775 g puuviljasegu (kompotiõunad, – pirnid, kivideta ploomid jms)
- 50 g sukaati
- 100 g kuivatatud aprikoose
- 300 ml vett
- 100 g kivideta kirsse (külmutatud või kompotist võetud)
- 450 g jahu
- 1 teelusikatäis vürtsisegu (kaneel, ingver)
- 2 muna
- 50 g purustatud mandleid
- poole sidruni või apelsini viljaliha
- 15 ml apelsini- või sidrunimahla

KÜLMA TALVE KUUM JOOK
KOLMELE KÜLMETAJALE

Vaja läheb:

- 600 ml piima
- 1 spl kakaopulbrit
- 1 spl mett
- 3 spl koort (vahukoort)
- tsipake lahustuvat kohvi

Tee nii!

Pane kakaopulber kannu, lisa veidi piima ja sega lusikaga, kuni segu muutub ühtlaseks.

Vala ülejäänud piim koos meega kastrulisse, soojenda aeg-ajalt segades madalas kuumuses, et mesi sulaks ära.

Vala pool piima-meesevast kannu ja sega hästi läbi. Kalla segu uuesti kastrulisse ja asetage see tulele, segades seni, kuni kakao keema läheb.

Jaga kakao kolme kruusi ja pane peale vahukoort (või ka tavalist rõõska koort), lisa näpuotsaga lahustuvat kohvi ja lase joogil koos sõpradega hea maitsta!

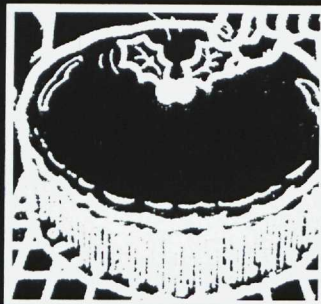
Valmistamine:

2. Määri (umbes 20sentimeetrise läbimõõduga) koogivormi põhi ja seinad korralikult võiga kokku. Reguleeri praehju 170 kraadile.

4. Tõsta taigen koogivormi ja silu lusikaga pealt siledaks. Küpseta täiskuumusel 75 minutit. Tõsta valminud kook aluse peale jahtuma.

1. Pane suhkur, või, puuviljasegu, sukaat ja kuivatatud aprikoosid koos veega keedupotti. Keeda tasasel tulel, kuni või on täielikult sulanud. Sega kõik hästi läbi ja "hauta" segu veel 5 minutit. Vala segu suurde kaussi, lisa kirsid ja sega. Lase segul umbes tund aega jahtuda.

3. Lisa külmale puuviljasegule (1.) jahu ja vürtsisegu. Lisa ka klopitud munad, mandlid, viljaliha ja mahl ning sega kõik kõik puulusikaga hoolega läbi.

5. Kaunistage kook oma maitse järgi! Jõulukoogil peab kõik hea olema – nii maik kui välimus!

LIISI TILLUKESED
TIKUVÕILEIVAD

(imelihtsalt imekiired)

Vaja läheb:

- leiba
- võileivatikke
- kurki
- paprikat
- juustu jms

Lõika kõik komponendid väikesteks kuubikujulisteks palakesteks.

Torka tikud tükkidest läbi (võid teha ka õige mitmekihilised palad).

Kutsu sõbrad kokku ja ime-lihtsad tikuvõileivad kaovad imekiiresti.

Aisakellade laul

Vanaisa Illi viis
Leelo Tungla sõnadele

♩ = 96

Lu - mi ees ja lu - mi ta - ga. ki - hu - ta - me ku - mi - na - ga
 Ol - gu öhk jää - nöel - test krõ - be, kel - la hää on õrn kui hõ - be.
 Lä - bi tuu - le lu - mi se me he - li - se - me, ku - mi se - me.

pi - kal val - gel jõu - lu - teel, las - te - pe - re laul - mas reel.
 Pi - kal val - gel jõu - lu - teel, las - tel här - daks lä - heb meel.
 Vas - tab vaik - sel ku - mi - nal suur kell tor - nis ü - le - val.

Kill, koll, kall - las - te - pe - re laul - mas reel.
 Kill, koll, kall - las - tel här - daks lä - heb meel.
 Kill, koll, kall - suur kell tor - nis ü - le - val.

Kirjalaps

VÕLUÕUNAD

Elasid kord kaks õuna. Nad olid naabrid. Ühe nimi oli Õunake, teise nimi aga Õunapunnike. Nad said väga hästi läbi. Ühel sügisel püüdis otsustasid nad puu otsast alla hüpata, sest tahtsid jalutama minna.

Nad jalutasid pargis, metsas ja ka linnas. Ühel päeval nägi neid üks paha tüdruk, kellele meeldis teistele halvasti öelda. Ta ei teadnud, et need on võluõunad. Tüdruk võttis õunad maast üles ja viis koju. Kodus pani ta õunad lauale ja hakkas õppima. Aga siis kostis peenike hääl: "Kes sa oled?" Küsija oli Õunake.

Tüdruk vastas: "Olen, kes olen, mis see teie asi on! Söön teid kohe ära, siis te ei saagi teada, kes ma olen."

"Palun, ära söö meid! Oleme võluõunad."

"Ah, ma ei usu, et olete võluõunad," vastas tüdruk. "Söön teid ikkagi ära."

Paari ampsuga olid õunad tüdruku kõhus. Kõhus arvasid nad, et peab kohe midagi ette võtma.

"Me ei tohi lasta sellel tüdrukul niimoodi rääkida!"

Ja siis võlusid õunad tüdruku heaks. Kuid tüdruk seda ei teadnud. Järgmisel päeval, kui tüdruk kooli läks ja tahtis teistele midagi inetut öelda, ütles ta hoopis midagi head ja ilusat.

Nüüd sai tüdruk ise ka aru, et need õunad olid tõesti võluõunad. Sellest tüdrukust sai hea ja tore tüdruk, temaga tahtsid kõik lapsed mängida.

Nelli Paju Haapsalu linna algkoolist

TRIBU-LINE TEADE!

Sõbrad, ega Te ole unustanud, et jõuluvaheaja jooksul tuleks posti panna STEN ROOSI MUINASJUTUVÕISTLUSELE saadetavad jutud?

Ümbrikule kirjutage:

Ann ja Ants Roos,

Endla 2b - 1, Haapsalu.

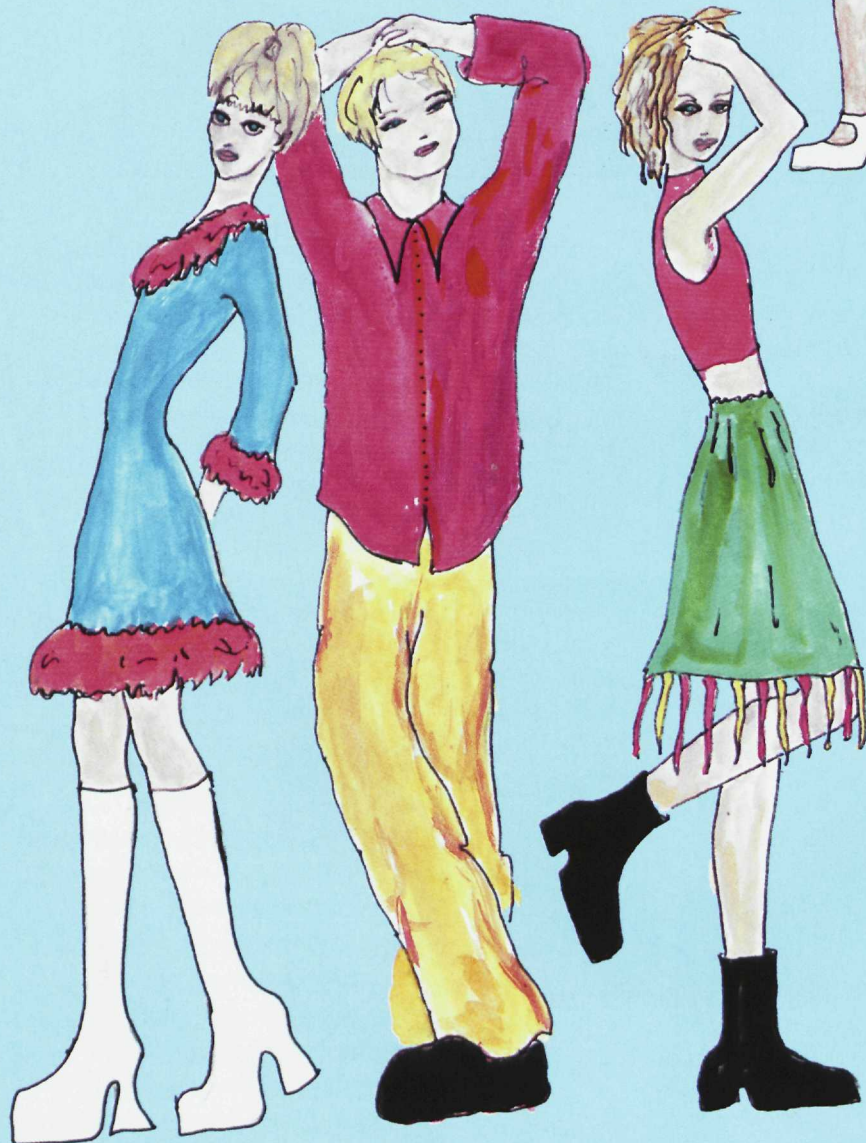
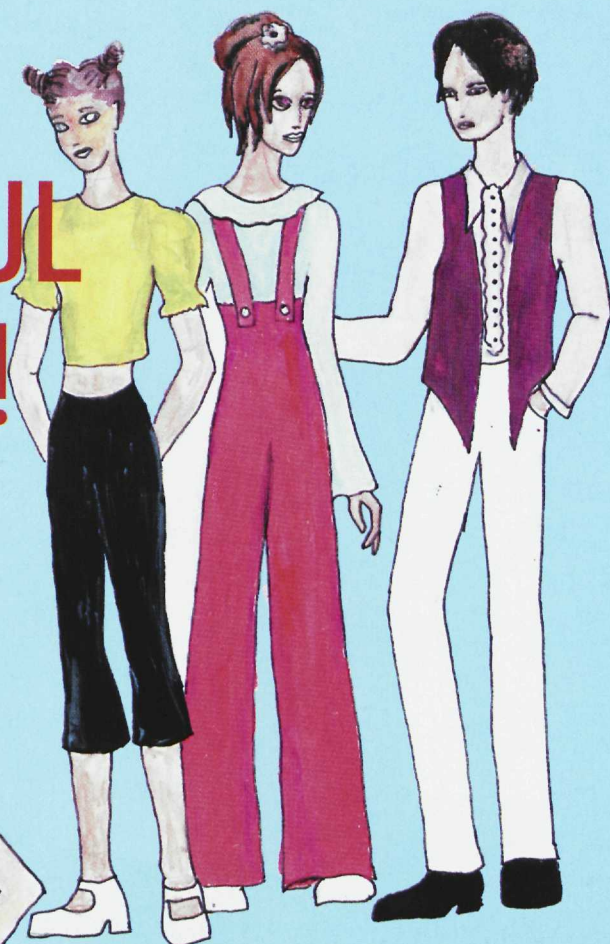
Muinasjutulist fantaasiat

Teile kõigile!

MOEKAL SAMMUL AASTASSE 2000!

Viimase aastaga on moepikkus minit midiks muutunud. Loomulikult on mini siiani moes, aga küll rohkem pükste kui seelikuna. Põhjamaades on siiski talvel liiga külm moodsate minipükstega käia, nii et targem on eelistada seelikuid! Sajandilõpu moekangad arvestavad õnneks

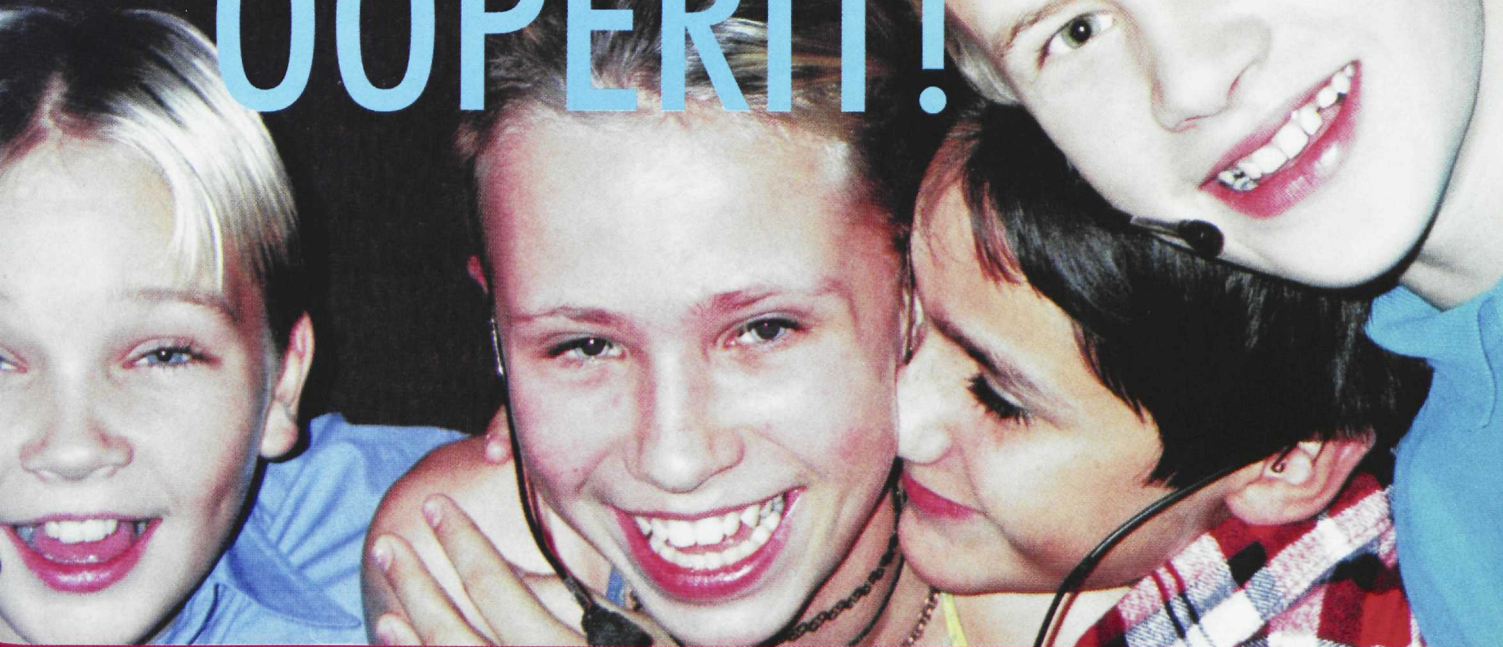

rohkem põhjamaade elanikega – soojad ja pehmed villasegused materjalid ei rõõmusta mitte ainult silma, vaid ka tervist! Moe-esemeteks on saanud veel (vaid õlgu kattev) pontšo ja narmastega midiseelik.

Aasta-alguse suur halli-buum on taandumas – hallist on saanud hõbedane. Lisaks hõbedasele on moes ka teised säravad värvid – erkroosa, tibukollane ja roosipunane. Soengumoes on valitsevaks hipistiil – pikad sirged juuksed. Pidulikul puhul võib lahtistesse juustesse pista lille vm. kujutisega klambreid või juuksed hooletult kuklasse krunni seada. Need, kellel võõni juukseid pole, võivad täpselt samamoodi juukseid klambritega kaunistada.

Joonistas ja kirjutas
Anna-Magdaleena Kangro

MÄNGIME OOPERIT!

Talvekuu keskpaigas rändas mööda Eestit ringi ooperilauljate trupp, kelle keskmine vanus oli 12 aasta ringis. Raimo Kangro "Ooperimängu" dirigent ANU TALL on lauljatest, tõsi küll, õige tsipake vanem, aga ta oskab ühtviisi kaasakiskuvalt juhatada nii täiskasvanutest koosnevat sümfooniaorkestrit kui ka noori ooperistaare. Peale tavalise parema käe on Anul nimelt veel selline parem käsi, kes sarnaneb temaga nagu kaks tilka vett – see on ta kaksikõde KADRI. Lavastaja REIN AGUR on samuti hinge poolest iginoor – tema on nimelt aastate kaupa tegelnud nii Nukuteatris kui mujalgi tegelnud just nimelt lastelavastustega.

Uskumatu, aga tõsi on see, et terve etenduse vältel saab hääleõiguse ainult üks täiskasvanud solist – isa rolli laulja UKU JOLLER. Kuid ka kõigi lastest lauljate nimed võiks muusikasõber meelde jätta: võib-olla loeme neid peatselt klassikaliste ooperite-muusikalide kavalehtedelt või pop-muusikaafišidelt! "Ooperimänguga" teenisid võimsaid ovatsioone MAARJA KIVI, KADRI KASAK, KATI BUILO, BIRGIT ÕIGEMEEL, MARIA LISTRA, LIIS VARIK, LEHO LUUKAS, JOEL JÕGISE, MARGUS SUURMETS, MIKK DEDE, TREVOR TART ja ROBERT PEETSALU. Jajah, ei eksi need, kellele meenub, et nii mõnegi laulja

nimi on Hea Lapse lehekülgedelt juba tuttav – kes teeb, see jõuab!

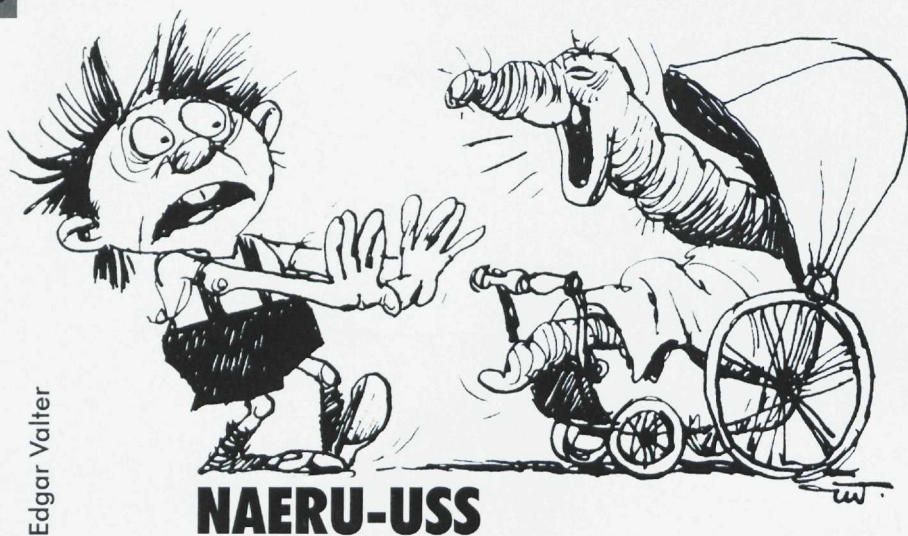
Muide, kui sama ooperit ETV-s esimest korda etendati, olid lastest osaliste seas praegune pianist Marti Raide ja meie menukaim eurohelilooja Priit Pajusaar!

"Ooperimängu" etendati täissaalidele nii Võrus, Tartus kui Tallinnas.

"Mu Prints peab saabuma," laulab Maria. "Ooperimängus" esinedes polnud tal veel aimugi sellest, et peagi kuulab ja vaatab teda BBC kaudu maailm.

Edgar Valter

NAERU-USS

Mida ütles õpetaja sebrale, kui see kooli läks?

"Viisakas õpilane pidžaamaga kooli ei tule!"

Hamster läheb fotograafi juurde passipilte tegema. Aga kuidas piltnik ka ei püüaks – ikkagi ei mahu hamstri paksud põsed kuidagi pildile.

"Tead, mis, hamster," lausub fotograaf, "teeme nii, et kui ma küsin, mis see on, mida sa parajasti nätsutad, vastad sina: "Kumm!" Siis tõmbub su suu torru, põsed muutuvad pisemaks ja nägu mahub kenasti fotole! Kas kõik on selge?"

"Selgel!" noogutab hamster."

"No ütle siis, mis see on, mida sa parajasti nätsutad?" küsib fotograaf.

"Mm-mm..." satub hamster pannikasse ning kuulutab siis laia suuga: "Seep!"

"Kas kuulsid, et naabrite koer ham-

mustas eile esimesel korrusel elavat ajakirjanikku?"

"Oo, kas see peni on siis tõesti ta artikleid lugenud?"

"Mul on suur mure – eile läks mu väike Muki tänavarüsinas kaduma..."

"Sa võiksid koeraotsimiskoolutuse lehte panna!"

"Mis sellest kasu oleks – Muki ju lehti ei loe!"

Mis vahe on koeral ja kirbul?

Koeral on tihti kirbud, kuid kirbul koeri ei ole!

Elevant istub igavledes üksi akna all. Korruga märkab ta hoovis sibavat sipelgat ja hüüab sellele: "Hei, sipelgas! Tule siia, mulle kingiti jõuluks doominomäng!"

"Hulluks oled läinud!" hurjutab sipelgas. "Kas sa tahad, et ma kat-

kestan nende raskete plokkidega enast pooleks?"

Miks lendavad linnud talveks lõunasse?

Seepärast et jala minnes ei jõuaks nad enne külmade tulekut kohale.

Tuvikasvataja hoopleb: "Minu suurim saavutus on papagoide ristamine kirjatuvidega!"

"Milleks see vajalik on?"

"Oo, see on väga tähtis asi! Kui lind kirja kohale viies eksib, siis oskab ta vajaduse korral vastutulijatelt teed küsida!"

Lemmklomapoodi tuleb purjus mees ning küsib: "Va-va-vabandust, ka-kas te-teil on siin ka kõ-kõ-kõnelevaid pa-pa-papagoisid mü-müüa?"

"Lahkuge jalamaid!" hüütatab müüja. "Te rikute oma halva eeskujuga mul muidu kogu kauba ära!"

"Nii et teie kõnelev papagoi lendas täna aknast välja?"

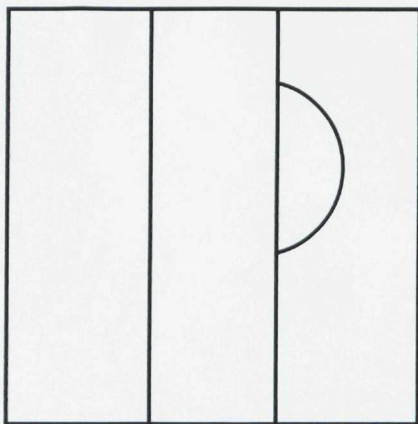
"Nii see on! Ma maksan suure vaevatasu sellele, kes ta tagasi toob!"

"Ma peaksin sellest oma lastele rääkima..."

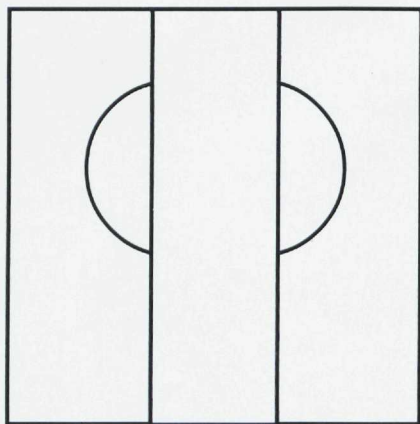
"Oo ei, parem mitte! Alla kuuestikümne aastastel ma seda papagoid püüda ei soovitaks!"

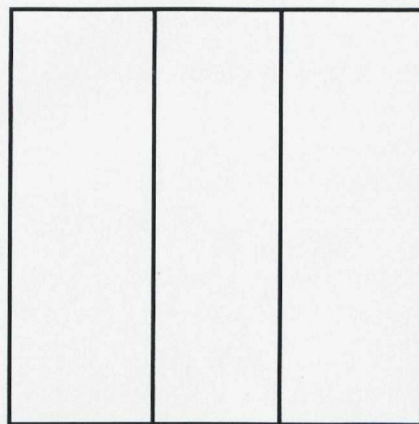
Hani ärkab jõuluhommikul ja kurdab kukele: "Ei tea, mida see küll peaks tähendama, aga täna nägin öö otsa unes õunu ja hapukapsaid?"

Jõuluvana on puu taga.

Kaks jõuluvana on puu taga.

Ole valimis! Jõuluvanaid tulid puu tagant välja!

Ole valmis!

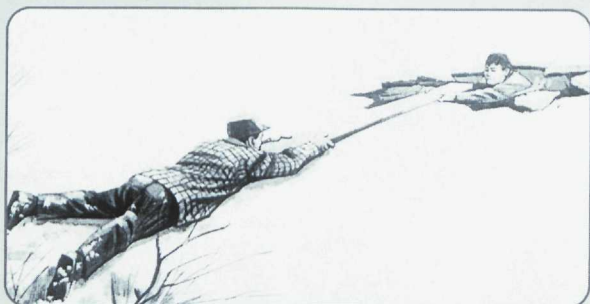
JÄÄ-AUGUST PÄÄSTMINE

Kindlasti tead, et on ohtlik minna õhukesele jääle. Aga võib-olla Su sõber ei ole kuulnud hoolega ja temaga on juhtunud õnnetus – ta hulbib praegu jääaugus!

1. Ära torma kohe augu servale teda päästma, sest nii võid ise sisse lennata! Tee kindlaks, kas läheduses on veel inimesi. Saada keegi neist abi järele ja ülejäänutest

moodusta "inimkett". Rooma jääaugu poole nii, et keegi hoiab kinni sinu jalgadest. Haara hädasolija käerandmetest ja lohista ta välja.

2. Kui oled üksi, vaata ringi, äkki leiad mõne köie, lauajupi, redeli või kasvõi oma jope.

Seo köie otsa surmasõlm, siis on uppujal millestki korralikult kinni haarata.

3. Kui juhuslikult Sina ise seal jääaugus supled, siis murra nõrka jääd enda eest ettevaatlikult seni, kuni paksem jää vastu tuleb. Seejärel aja käed

võimalikult laiail ja püüa hästi rahulikult ennast august välja veeretada, kandes kogu keharaskuse külgedele.

- Kui päästetu on teadvusel, hoolitse selle eest, et ta kogu aeg liigutaks ennast ja soovitatav oleks liikuda juba sinnapoole, kus ta oma märjad riided saab ära vahetada. Anna talle juua kuumat teed ning tema voodit võid

soojendada kuumaveepudelite või muu sellisega.

- Kui ohver on teadvuseta, kasuta elustamisvõtteid. Tee kunstlikku hingamist. Kui hingamine taastub, muretse talle kuivad riided ja soe voodi.

Vasaku käe tervitusega
skaudijuht Birgit

Illustratsioonid on võetud Kanada skautide käsiraamatust "Fieldbook".

SKAUTLUSE KOOL

EHK KUMB ON VASAK, KUMB PAREM KALLAS?

meliküll, aga Kopraklubi keskusest Pirita Vaba Aja Keskuses asja ei saanud. Skautluse koolis asusid õppima vaid poisid – tüdrukud, kes esimesel korral kohale tulid, jäid edaspidi tulemata. Küllap tundus see, millega tegelema hakati, liiga mehelikuna, ehkki ka tüdrukud on neid tarkusi suutelised omandama. Loodetavasti kohtume Hea Lapse Kopraklubi korrespondentidega meie suvelaagris, ja seega jätkame skauditarkuste jagamist. Pealegi on kahest kopraklubilastest saanud agarad skautluse koolis osalejad.

Pirita skautlik kool korraldas loodusmatka mööda Pirita jõe kallast. Ülesandeks oli liikuda mööda jõe paremat kallast kuni teemärgini "7 km kaugusel on midagi peidetud", leida salakiri ja märgi "Tee suund" järgi edasi liikuda järgmiste märkidega osutatud paik. Kuigi oli selgeks räägitud, milline kallas on jõel parem, milline vasak, mindi ikkagi valele kaldale ja märk olekski vist jäänud leidmata, poleks "kohtunik" märgist mööda läinud gruppi õigele teotsale juhitanud.

Ülesanne nr. 1.

missuguse vea tegid poisid, et nad märgist kaugelt mööda läksid?

Leidnud märkide järgi õige sihtpunkti (kusjuures märke sai leida ainult siis, kui liikuda liikluseeskirjadele vastavalt, mida poisid ka tegid), oli järgmiseks ülesandeks valida õige lõkete tüüp ja teha lõke.

LÖKKED

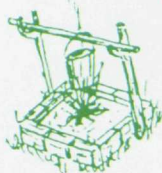
kaevurakke-kujuline

valvelõkke

koonuslõke

matkalõkke

Ülesanne nr. 2.

Leia sinagi lõketeüpidest selline, mis sobiks kirjeldatud sündmuseks. Mida arvad sellest, kus ja kuidas teisi lõketeüpe kasutada?

Käes on jõuluku ja valjalikud on juba talveteadmised ning -kniivid.

Skautluse kooli pressigruppi kuulub ka 2 kopraklubilast Margus ja Andres (vasakult paremale). Martinist sai teabetalituse ülem.

Pärast praktiliste looduse kompasside kasutamist valiti mõnus paik lõkke tegemiseks.

Skautluse koolis käib looduse kompasside tundmaõppimine paberilt.

Ülesanne nr. 3.

Kui paks vähemalt peab olema jää, et ta sind kindlalt kannaks, kui a) lähed jääle üksinda ja b) lähete jääle kolme-neljakesi?

Tuletan meelde, et Kopraklubi ootab Sinult, skaudipoiss või -tüdruk, legendi Sõrmuse talu maadel asuva Viinamäe kohta ja 2000. aasta tegevuskava! Toredaid jõuluelamusi ja väarikat aastatuhandevahetust kõigile!

SkM Leho Männiksoo

Barbindus

MINA TARZAN, SINA TARZAD, TEMA TARZAB...

Lugusid ahvide Tarzanist – džunglis üles kasvanud noormehest – lugesid juba meie vanavanaisad. Muide, need lood olid ka kuulsa soomerootsi lastekirjaniku Tove Janssoni lapsepõlve-lemmik-raamatud! Burroughs'i põnevusromaanide järgi on vändatud mitmeid filme. Nüüd on siis valminud ka Tarzani-multikas – ja veel enamgi: tark ja osav loodusemees on kehastunud nukuks, nagu ka tema südamedaam, loodusuurija tütar Jane!

Mida arvate, missugustest eesti kirjanike loodud tegelastest võiks ka selliseid filminukke teha?

Pange, armsad lugejad, oma ideed kähku paberile ja saatke enne kolmekuningapäeva toimetusse! Tarzame seltsis!

Parimatele auhindadeks Tarzanid ja Jane'id!

Ja siin väike valik värskematest koolivormi-ideedest!

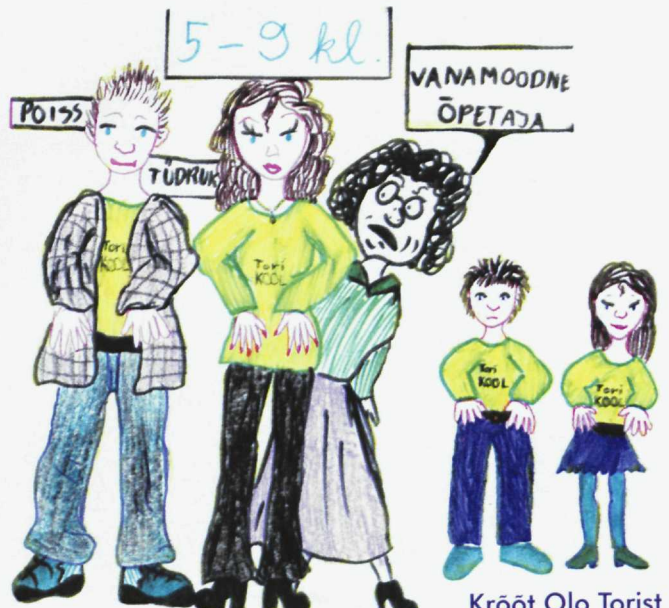

Elo Eilonen Tartust

Meie kooli koolivormid. Meil on kaks erinevat kampsunit, nööpidega ja v-kaelusega. Veel on meil neli erinevat mütsi: kübar, tekkel, suusamüts ja nokamüts.

Liis Lass Tallinnast

Krõõt Olo Torist

HÄID JÕULUPÜHI JA RÕÖMSAT AASTAVAHETUST KÕIGILE SÕPRADELE JA SUGULASTELE

Mina igatahes soovin, et uus aasta tooks teile kõigile palju ilusaid kooli- ja kodupäevi, rohkesti häid sõpru ning muidugi ka kingitusi ja auhindu!

Igavesti Teie lapsur Triibu-Liine

Nüüdki ootavad auhinnad oma võitjaid Tallinnas Kullo Lastegaleriis (Kuninga 6) ja Tartu Lasteraamatukogus (Kompanii 3/5). Kellel on muid ettepanekuid, see olgu nii lahke ja kirjutagu või helistagu!

Tere! Minu nimi on Hedi, olen 10 aastane. Soovin tüdrukust kirjasõpra vanuses 9 - 11. Käin muusikakoolis ja saviringis. Kogun udukaid. **HEDI SINIJÄRV**, Hiiu 4, Kärdla 92414.

Hei! Otsin kirjasõpra, kes oleks 10 - 12 aastane. Ise olen 11. Mulle meeldib ujuda, jalgrattaga sõita ja lugeda ning joonistada. olen huvitatud "X-failidest" ja muudest õudukatest. Kogun kleepse ja kõiki kassidega seonduvaid asju. **LIISI TAGEL**, Kooli 1A - 3, Kanepi, Põlva mk.

Tšau, otsin lähedaid kirjasõpru, kes oleksid 11-13 a. vanused. Ise olen 11aastane lõbus plika. Kuulan head musat, meeldib diskodel käia. **KRISTIINA KULIKOVA**, Võidu 8 - 1, Vastelliina, Võru mk. 65 201.

Tere! Olen 10aastane tüdruk, kes soovib saada 8 - 11aastast tüdrukut

kirjasõbraks. Ma kogun kleepse (üle 400) ja postreid (50), mulle meeldib kuulata head muusikat ja lugeda ning joonistada. **KRISTIN VILJAMAA**, Tiiru 4 - 11, Keila 76608.

Tere! Mina kogun kleepse (900), hobusepostkaarte (50) ja salvrätikuid (100). Veel meeldivad mulle kirjakomplektid, mida mul on 15. **THEA VIKS**, Pirni 2-37, Tallinn 10 617.

Hei! Otsin kirjasõpra vanuses 9 - 13 aastat. Ta võib olla nii tüdruk kui poiss. Ise olen 11. Mulle meeldivad Spice Girls, L. Dicaprio ja Five. Kogun lauljate postreid, jutte ja kleepse. Mu lemmikloomad on koer, kass, hamster ja kilpkonn. Kirja juurde võiks panna ka oma pildi. **ANNA PÄRNAKIVI**, Mõisavahe 7 - 39, Tartu 50 707.

Tere! Ma olen 10aastane Linda. Mu lemmikbändid on Spice Girls ja Back-

Stabilo viltpliiatsid võitsid **MAARJA VAHER** ja **KRISTEL REEMETS** Tallinnast, **KADI-KAI ELJASTE** Rakverest ning **ANNA** ja **LOONA PÄRNAKIVI** Tartust.

Barbie koolivormi-auhinnad – koolikarbid – võitsid **KRISTEL KIVIJÄRV**, **IRJA ELSGEN TEESAAR** ja **LIIS LASS** Tallinnast, **KRÖÖT OLO** Torist, **MARILIIS PALITS** Märjamaalt, ja **HANNA SUUMANN** Rakverest.

Omnibuuli-auhinnaraamatu saavad **SANDRA VUNGI** ja **JANE PALM** Mõisakülast.

LEGO-auhinnad Rekatolt saavad **REET LINK** ja **TRIIN MAJOR** Tallinnast, **ANNE HELSTEIN** Võrust, **ALAR DUBININ** Jõgevalt, **TRIINU VAKMANN** Tartust ja **JOOSEP JÜRISSE** Jürist.

Märulimehe-auhinnad lähevad **ALFRED HIEELE**, **ANDRES JAKOVLEVILE** ja **CARL-ERIK PUSKARILE** Tallinnast, **MATS-JOONAS KULLALE** Laevast, **IMRE HÕRAKULE** Karksi-Nuiast, **ATTILA GERLEINILE** Pärnust, **INDREK UPSILE** Ruilast, **SIIM MOKRIKULE** Jõgevalt ja **IVAR PITVESKIHILE** Narvast.

Ristsõnakassetid saavad **KRISTO PÄRN** Kohtla-Järvelt ja **LIISI NÕGU** Kadrinast.

street Boys.

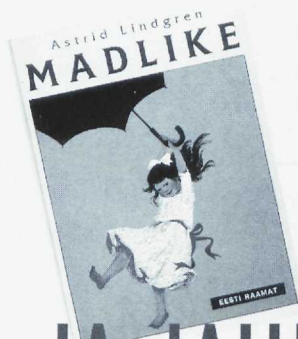
Mul on kodus üks loom ja kaks venda. Koera nimi on Tommi, vanema venna nimi on Joel ja teise venna nimi on Jaanus. Mu hobid on rahvaste pall, suusatrenn ja showtants. Kes tahab, võib mulle kirjutada. **LINDA RANDVEER**, Lõuna 19 - 10, Väike-Maarja, Lääne-Virumaa 46202.

Tere! Sooviksin leida endale teie seast kirjasõpra! Olen särtsakas ja suvearmastav tüdruk, käin Vanalinna HK põhikooli 7. klassis. Kirjasõpru soovin igas vanuses, ise sain novembris 13. **INGRID KIKKAS**, Viljandi mnt. 36 131, Tallinn 11218.

Tere! Otsin kirjasõpru – nii poisse kui tüdrukuid – vanuses 8 - 11. Ise olen 10. Mu lemmikbändid on Spice Girls ja Backstreet Boys. Kogun kleepse. Võiksite saata ka foto. **KRISTE LAUK**, Vindi 1-A . 27, Tallinn EE 0013.

Järjehoidja

JA-JAH! kuigi jõuluvad on enamasti muhedad ja helled mehikesed, on nende kingikottide sisu üpris erinev: mõni armastab jagada komme ja piparkooke, mõni toob nukke ja legosid, kuid mõni eriti nutikas jõlumees astub enne pühi ka raamatupoest läbi.

Kirjastus Eesti Raamat pakub pühadeks lastele Astrid Lindgreni "Pipi Pikksuka" uustrükki, mis on mahukam kui kõik eelmised Pikksuka-kööited.

Samalt kirjastuselt on ilmunud teinegi kordustrükk rootsi lastekirjandusklassikast: lõbus ja lahe "Madlike", mida on just paras jõulude aegu lugeda.

...

"Küll on hea, et jõulud on olemas," arvab Madlike. "Minu arvates on see kõige parem asi üldse, mis nad oskasid välja mõelda." "Apseluutselt," nõustub Liisbet.

Nad raputavad oma hoiukarpe ja neile tundub, et seal on palju raha sees. Sellest tärinast tulevad jõuluringid, sellepärast see tärin neile nii tore paistabki.

Neil ripub lastetoa seinal kalender. Igal hommikul tõmbavad nad sealt ühe lehe ära ja teavad siis, et nüüd on nad jõuludele jälle ühe päeva võrra lähemal.

Kooliski on tunda jõulude lähene-mist. Õpetaja loeb neile jõulujutte ja neil tuleb õppida jõululaule. Madlike laulab neid koju jõudes Liisbetile.

"Suur lumetorm alustab siit oma teed,

ees Põhjala kaljud ja orud,"

laulab ta. Ning ühekorraga on Madlikesel jõuluaheaeg käes.

Tõlge: Vladimir Beekman

JÕULUVANADELE, KES TAHAKSID RAAMATUID KINKIDA

Flaamlaste Koen Vanmecheleni ja Gregor De Maeyeri raamatu "Puur" tõlkis Ilvi Liive ja avaldas kirjastus Huma. See lugu on mõnede meelest kurb, mõnede arust naljakas. Ja küllap ta sisaldabki nii kurbust kui rõõmu – nii nagu laste ja lindude elu ise:

SLIMMEKE SLIM OLI LÄINUD.

"Minema lennanud," ütles Lillebeth.

"Kes puuriukse lahti jättis?" ehmus Jan.

"Mina mittel!" hüüdsid Lillebeth ja Maaike kooris.

"Võib-olla Slimmeke Slim ise..." kõhkles Maaike.

"Rumalus! Linnud ei tee puuriuksi lahti," hüüdis Jan kurjalt.

Mis edasi juhtus, seda loe juba raamatust!

Udishimulikele valmistab kindlasti rõõmu kirjastuses Prisma Print välja antud vahva, paljude lõbusate ja asjalike piltidega raamat "Mis saab toidust pärast söömist?", mille tõlkis inglise keelest Tiiu Mihelson. Sellest saad teada, mis toimub

sinu keele peal, hammaste all ja ke-nas kõhukeses. Ette olgu öeldud, et enne jõule tuleks treenida keeletip-pu, sest just selle kohaga tunned sa magusate piparkookide ja jõulukom-mide maitset. Raamatukogutädidetele teadmiseks: otse kirjastusest (telefon 655 6177) ostes on see kena ja õpet-lik raamat palju odavam kui poes!

Lugu minu koerast

Pisat Raamat

Koerasõpradele meeldiks kindlasti koolivaheajal lugeda kogumikku "Lugu minu koerast". Neljajalgsete sõprade elulood – nagu need sõbrad ise – on väga erinevad. Jerome K. Jerome'i fokterjer Montmorency näiteks muudab ajapikku oma suhtumist kassidesse.

...

Kui mina juhtun kassi märkama, siis ütlen: "Vaene kiisuke!", kum-mardun ja kõditan teda kõrva ta-gant; kass aga ajab saba kohevile ja jäigaks, nagu oleks see malmist valatud, tõmbab selja küüru ja nühib koonuga vastu mu püksisäärt, ning meie vahel valitseb üllameelsus ja rahu. Kui aga Montmorency juhtub kassi kohtama, saab kogu tänav sel-lest kohe teada ja siis raisatakse kümne sekundi jooksul nii palju söimusõnu, millest mõnel tavalisel auväärusel mehel jätkuks mõõduka pruukimise korral elu lõpuni.

Ma ei süüdistata koera (reeglin-a piirdun tema kõrvast sakutamise-ga või pillun teda kividega, sest ma tean, et selline käitumine tuleneb tema loomusest.) Fokterjeritele on juba sünnihetkel umbes neli korda pärispattu kaasa antud kui teistele koertele...

Tõlge: Matti Piirimaa

← Pildi joonistas
Greenit Madarsoo, 5a.
(Tallinna 26. lasteaed)

nele kelgule – või veel hullem, päkapikule – peale ei astuks. Kui päike juba metsa tagant välja paistis, alustasid päkapikud teekonda. Hirvekeste kaelas olevad kellukesed kõlisesid üksteise võidu. Läks tükk aega, enne kui silmapiiir enam-vähem päkapikkudest tühjaks oli saanud. Kõik teadsid, et päkapikkudega tuleb ettevaatlik olla. Talvel on ju suur oht mõnele pöidlapikkusele põnnile peale astuda.

Meie päkapikkude seas oli ka päkapikk Mattis, kes istus mõnusesaati kommide otsas kelgu peal ja laulis vaikse häällega jõululaule. Tema kelgu ees oli kuus valget hiirekest, kel kõigil olid kellukesed kaelas.

Kõik oleks hästi läinud, kui Mattis poleks hakanud kommikoorma otsas turnima. Ta oli üsna noor, ja sellepärast ka pisut rumal. Äkki ta jalg vääratas ja ta kukkus kooma otsast alla. Hiired ei märganud seda ja sõitsid aina edasi.

Vaene Mattis ei saanud enam kuidagi kelgule järele. Ta hulkus pisut ringi ja jõudis peagi inimeste poolt metsa pandud loomade söime juurde. Seal oli ka lindude toidulaud, mis oli naelutatud puuokste vahele. Need olid jämedad oksad. Toidumajakeses oli üks varblane, kes oli nõus Mattise kelku otsima. Mattis ronis varblasele selga ja nad lendasid metsas puude vahel, et kelku leida. Algul põialpoiss kartis, aga hiljem harjus ta lendamisega ära. Veidi aja pärast nägi ta musta täpikest. Ka varblane oli seda märganud. Ta kiirendas lendu ja täpik muutus järjest suuremaks. Lõpuks hakkas Mattis eristama kelku ja hiiri. Hiired olid märganud, et neil pole enam juhti ning olid sinna nõutult seisma jäänud. Varblane maandus ja aitas Mattise kelgu peale. Mattis jõudis enam-vähem õigeks ajaks linna ja jõudis ka õigeks ajaks tagasi jõulumaale.

Nüüd on ta juba vana ja räägib oma lastelastele, mis kõik võib juhtuda, kui esimest korda lapsi piiluma lähed.

Mari Kronberg Tartust

Kirjalaps

Minu jõulujutt

Kaugel-kaugel Lapimaal elasid päkapikud ja jõuluvana. Iga kord, kui olid jõulud, käisid nad lastele komme toomas. Jõuluvana käis ainult ühel päeval kinke jagamas, aga neid kinke, mida ta tõi, oli rohkem. Päkapikkude elus tuli ette ka palju seiklusi.

Ühel hommikul seadsid päkapikud end valmis, et teada saada, kui hea laps keegi on. Nad seadsid valmis väikesed kelgud, kuhu peale panid kommi ja puuvilja. Kuna kelgud olid liiga väikesed, siis ei mahtunud sinna väga palju kraami ära, aga igal lapsel oli ju enda päka-

pikk, kes talle kommi tõi. Jõuluvanale meeldis vaadata, kuidas päkapikud ringi sagisid ja komme kelkudesse tassisid. Nii kaugele, kui tema silm seletas, kubises kõik päkapikkude punastest rüüdest. Kommikoormad olid väga rasked ning päkapikud rakendasid oma kelkude ette väikesi kääbusküülikuid ja valgeid hiiri. Ühe kelgu tarvis läks vaja kuut hiirt. See oli väga kaunis, kui lumi hõljus hääletult pilvedest alla ning valge ja lumine maastik oli päkapikkudest ning koduloomadest kirju. Iga suurem loom nagu koer või põhjapõder pidi hoolega ette vaatama, et ta mõ-

LEGOTSEJA ON TEGUTSEJA!

Kohe algab jõuluvaheaj – siis on legosõpradel lõpuks ometi aega kõik oma klotsid vahvateks mudeliteks kokku panna. Kui masinate meisterdamisest on isu täis, siis võib vahelduse mõttes mõne majagi kokku panna – näiteks Scala kodu.

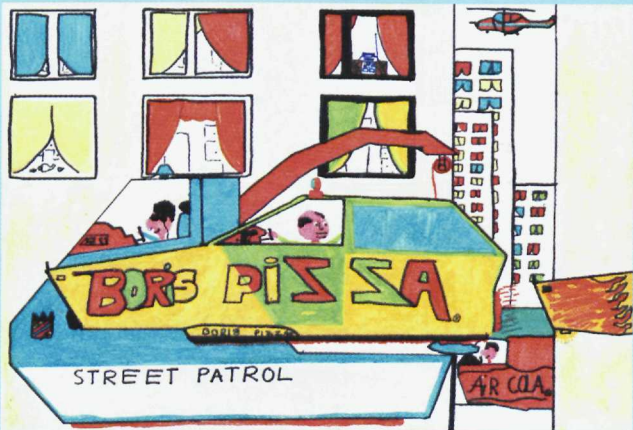
Kodus aga juhtub alati midagi – eriti, kui seal leidub lapsi, kes on agarad legotsejad-tegutsejad. Ja ega teises kodus – koolimajaski – sündmustest puudust ei tunta.

LEGO esindaja
Eestis: AS Rekato

LEGO

Kaio Kittus Jõgevalt

Meie seekordseks ülesandeks ongi
A) kirja panna **KÕIK NALJAKAD VEMBUD JA VALLATUSED** nii kodust kui koolist ja
B) märkida ära ka mõni ilusasti mõeldud, kuid miskipärast ebaõnnestunud **TEMP**, olgu see siis enda või ka teiste tehtud.
NB! Võib ka joonistada!

AS REKATO AUHINNAD on seekord **SCALA** kodu komplektist! **Triibu-Liine** surub käppa **Rekato** sõpradel, tänu kellele pääses **Legolandi** meie autovõistluse võitja **KEN KARJANE** Tallinnast.

LUIK PAULI PÖÖRDUMINE PLIIATSITE POOLE

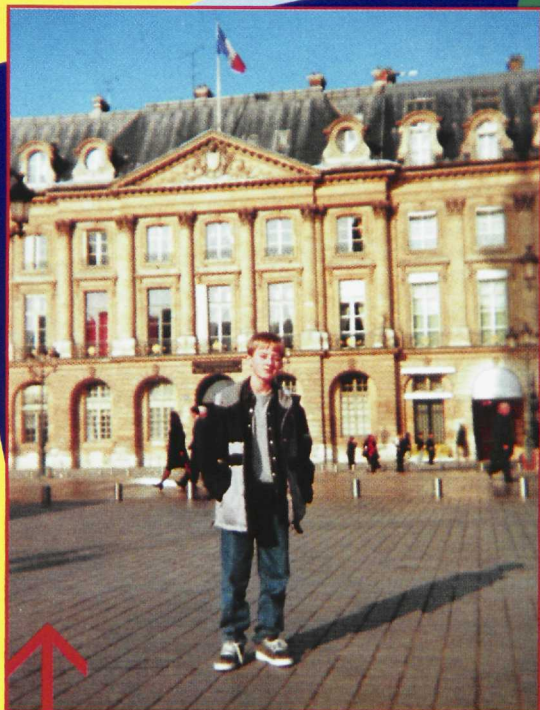
Ilusaid värvilisi jõulupühi, kallid kolleegid! Mul tuli kõrgelennuline mõte: joonistage, palun, mulle ja Triibu-Liinele oma tulevase lapselapselapsi – **JÄRGMISE SAJANDI PLIIATSEID!** Kui te ise hakkama ei saa, siis öelge, palun, oma omanikele edasi, et nad teid aitaksid, eks ju? Oi, ma ei jõua neid pliiatsiportreesid ära oodata – Hea Lapse lugejatel on ju erakordselt suur fantaasia!

Saatke kindlasti oma joonistused toimetusse niipea, kui vähegi võimalik – ootame 5. jaanuarini 2000!

Ainult üks küsimus Kolga keskkooli õpilasele RASMUS SANDRAKILE: Mis meeldis Sulle Pariisi-reisil kõige enam?

Rasmus: Kõige rohkem meeldis mulle Louvre'i võimsus ja paadisõit Seine'i jõel ning EuroDisneylandi ruumiline kino, kus nii põrand kui toolid värisesid, hiired jooksid üle jalgade ja tiiger tormas otse minu suunas – ainult et kõik need efektid tekkisid eriliste prillide kaudu...

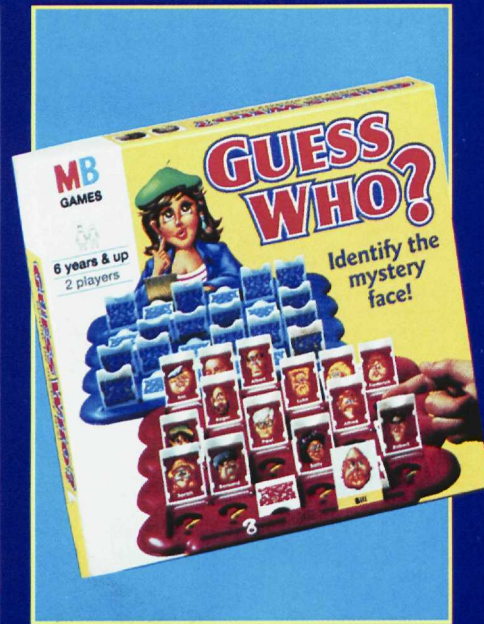

Hea Laps tänab Stabilo esindajat Bürootarvet ja Daam Reise, kes selle sõidu koomiksivõistluse võitjale võimaldasid!

KUI TUISK HOIAB TOAS VANGIS,

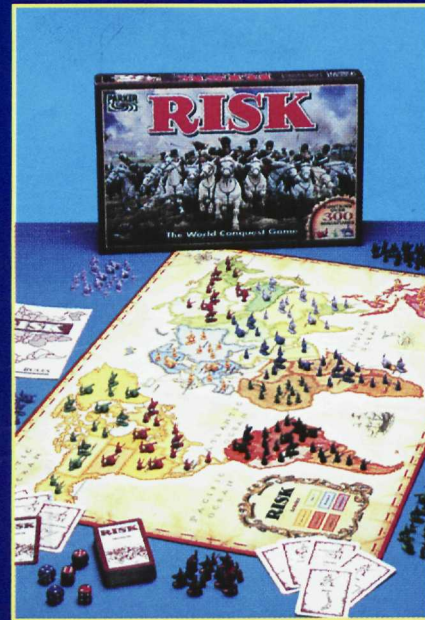

siis ära lase nina norgu!
Arvuti taha ei mahu
korruga kuigi palju lapsi,
aga misjaoks
on siis loodud
head raamatud
ja lahedad
lauamängud?
Vaata, kui palju on
leiutatud mängu,
mis pole mitte ainult
ajaviite-asjad,
vaid ka omajagu
oskusi nõudvad
ja arendavad!

TRIIBU-LINEL

torkas pähe
HEA MÖTE:
TEEME ÕIGE
OMA TUBASTE
MÄNGUDE
EDETABELI!

PANE KIRJA
5 TUBAST MÄNGU,
mis on sinu meelest parimad,
ja saada oma edetabel
toimetusse enne
5. jaanuari!
Vastajate vahel
loosime välja
auhinnamängud
ANVOLILT!

